

A stylized map of Pomáz, Hungary, filled with various environmental and urban icons such as trees, buildings, and a sun. The text is overlaid on this map.

**POMÁZ VÁROS
KÖRNYEZETVÉDELMI
PROGRAMJA**

GLÓRIA '98. Bt
1041 Budapest, Erzsébet u. 37.

I.
ÁLLAPOTFELMÉRÉS
-
ÁLLAPOTÉRTÉKELÉS

BEVEZETÉS

A környezet védelme, a természeti értékek megőrzése a társadalmi-gazdasági élet meghatározó elemévé vált.

Alapvető oka:

- hosszú távon nem fenntartható gazdálkodás következtében a természeti erőforrások az egyre gyorsabb ütemű felhasználása,
- a gazdasági tevékenységek hatásaként a környezetbe kibocsátott szennyező anyagok növekvő mennyisége.

Mindezek következménye, hogy minden egyes környezetvédelmi elem állapota romlott, ami egyértelmű korlátokat von maga után.

Ugyanakkor a megfelelő környezeti feltételek nélkülözhetetlenek a jelen és a jövő nemzedék számára egyaránt.

Ennek felismerését követően készültek és kerültek jóváhagyásra a különböző szintű környezetvédelmi programok.

A program sorozat utolsó lépése a helyi, önkormányzati környezetvédelmi program összeállítása, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. LIII. Törvényben előírtak teljesítésével.

Célja: a meglévő környezeti értékek megóvása, a környezeti károk megelőzése mellett, a környezetet károsító hatások korlátozása, megszüntetése, valamint a kialakult környezeti károk felszámolása és a környezeti állapot helyreállítása

A környezetvédelmi program összeállítása a központi, regionális és térségi programokban szereplő szempontok és célok alapján került összeállításra.

Pomáz Város bemutatása

Pomáz a Pilis hegység kapujában, a Majdánpolje és a Meselia által határolt területen a Dera-patak völgyében húzódik végig, közel 4 km hosszan, Budapest centrumától 14 km távolságra.

A város határát övező erdők és hegyek lenyűgöző szépsége már ősidők óta vonzotta az embereket. Kit a megélhetés lehetősége, kit pedig a felüdülés vágya, a természet szeretete hozott ide.

A város határának földjéből előkerült régészeti leletek bizonyítják, hogy az ősembertől az újkőkor, a rézkor, a bronzkor emberén át a népvándorlás népeiig sokféle náció fordult meg itt, és hagyta itt tárgyi emlékeit.

A népmozgást befolyásolta a területnek az - az adottsága, hogy itt a négy égtáj felé tartó kereskedelmi és vándorutak keresztezték egymást.

A város életének a természeti környezet nyújtotta lehetőségek voltak meghatározói.

A római birodalom térhódításával az időszámítás szerinti első századokból már írásos emlékek is maradtak fenn. Jellegzetes római típusú földművelést építettek ki, ahol a nagybirtok központjai a villák voltak.

Pomáz (Pomac) létezéséről az első hivatalos írásos emlék II. Béla 1138-ban kelt oklevele, melyben egyházi birtokként a Dömösi Apátsághoz való tartozását megerősíti.

A török hódoltságot követően a település, különböző nemzetiségekkel (szerb, német, szlovák, cigány) népesült be újra.

A Helytörténeti Gyűjtemény helyiségeiben berendezett német, szerb lakásrészekben kiállított tárgyak, eszközök, ruhák betekintést adnak a városban élő nemzetiségek múltbeli életébe.

A cigány, német és szerb kisebbségek hagyományait, kultúráját több évtizedes múlttal rendelkező nemzetiségi együttesek és évente megrendezendő nemzetiségi találkozók is ápolják.

A Luppa-Mandics családtájából (Klissza) kiemelkedő türkizzöld kupolás kriptája Pomáz egyik jellegzetes építménye.

Szomszédságában áll a kelet felé néző, ahol negyedévenként a napforduló estéjén honalapító őseinkre emlékezünk.

A barokk épülete méltóságteljesen emelkedik a város fölé, sugározva azt a tekintélyt, melyet hajdani lakói hagyományoztak az épületre.

A Pilis hegység turista-útjainak egyik fő kiindulási pontja és bázisa Pomáz. A HÉV biztosította közlekedés kitűnő lehetőséget kínál a mindennapi munkában elfáradt, pihenésre, felüdülésre vágyó városiaknak, hogy kiránduljanak a szabadba – vissza a természethez Rousseau-i megfogalmazás mai gyakorlata. A HÉV állomástól gyalogtúrával egy-másfél óra alatt elérhető a legszebb kirándulóhelyek bármelyike: A Kő-hegy, Nagykevény, Holdvilág Árok.

A természeti környezet, Budapest közelsége vonzó a fővárosból kiköltözni szándékozók számára. Ennek bizonyítéka a város dinamikus fejlődése, lakosságának növekedése.

Az egykor híres pomázi cseresznyét, szőlőt és egyéb gyümölcsöt termő hegyoldalokon: Meselia, Orlovác, Kőhegy, Kartália, Lug, stb. napjainkban közel kétezer hétvégi pihenőház, hobbykert szolgálja az emberek pihenését, nyugalalmát.

Pomáz 1970-től nagyközség. 1995-re lakosainak száma elérte a 15 ezer főt. 2000-ben megkapta a városi rangot.

A település önkormányzat mintegy 1,75 milliárd forintból gazdálkodik 2002-ben.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Adatforrások

2. Területi adatok

3. Természeti adottságok

3.1. Természetföldrajzi és földtani adottságok

3.2. Talajtani adottságok

3.3. Vízrajzi adottságok

3.4. Éghajlati adottságok

3.5. Növényvilág, állatvilág

4. Környezeti elemek állapota

4.1. Vízellátás

4.1.1. Vízgazdálkodás

4.1.2. Felszíni vizek minősége

4.1.3. Vízrendezés, csapadékvíz elvezetés

4.1.4. Ivóvízellátás

4.1.5. Szennyvíz-elhelyezés

4.1.6. Felszín alatti vizek

4.1.7. Szennyeződés-érzékenységi besorolások

4.2. Levegő

4.2.1. Közlekedés

4.2.2. Fűtés, tüzelés

4.2.3. Vállalkozások emissziója

4.2.4. Imisszió

4.3. Talaj

4.3.1. Területhasználatok

4.3.2. Talajok állapota

4.3.3. Talajszennyeződések, potenciális szennyezőforrások

4.4. Élővilág és táj

4.4.1. Élővilág állapota

4.4.2. Táj és tájsebek

4.4.3. Erdők állapota

4.4.4. Természetvédelem

4.5. Települési és épített környezet

4.5.1. Környezet tisztasága

4.5.2. Zöldfelületek

4.5.3. Turisztika

4.5.4. Épített környezet

4.5.5. Környezet - egészségügy

4.5.6. Környezetvédelmi vonatkozású tervek, önkormányzati rendeletek

5. Hulladékgazdálkodás

5.1. Adatok

5.2. Szilárd hulladékgyűjtés és kezelés

5.3. Folyékony hulladékgyűjtés és kezelés

5.4. Ipari, mezőgazdasági, veszélyes hulladékok

6. Zaj és rezgésvédelem

7. Energiagazdálkodás

8. Környezeti tudat és szemlélet

1. Adatforrások

Pomáz város környezetvédelmi programjának elkészítéséhez szükséges adatokat és információkat Pomáz Város Polgármesteri Hivatala biztosította.

Településre vonatkozó környezetvédelmi statisztikák, programok, koncepciók, tanulmányok és elemzések felsorolása:

Központi programok:

- Nemzeti Környezetvédelmi program I. 1997-2002
- Nemzeti Környezetvédelmi Program II. 2003-2008
- Statisztikai Szakkönyvek
- Pest Megye Területfejlesztési Programja
- Nemzeti Agrár-Környezetvédelmi Program
- Nemzeti természetvédelmi Alapterv
- Nemzeti Közegészségügyi Akcióprogram
- Országos Hulladékgyűjtési Terv 2003-2008.

Pomáz Város Önkormányzatának anyagai:

- Pomáz Város Általános Rendezési Terve
- Pomáz Város fejlesztési programja
- Pomáz város VII. és VIII. terület vízhálózatának összekötése
- Pomáz Nagyközség települési szilárd hulladéklerakó rekultivációja – kiegészítő földtani tanulmány – JUMIX Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. – Sződliget
- Pomáz külterületén található hulladéklerakó telep rekultivációs ajánlat – ERECO Rt.
- KAC kiírásra benyújtott, hulladéklerakó rekultivációjára vonatkozó pályázati anyag másolata
- Szakhatósági nyilatkozatok – KÖVIZIG, Közép-Dunavölgyi Környezetvédelmi Felügyelőség
- POMÁZ SZELISTYE: Első megüthető vizet tároló földtani képződmények térképe (másolat)
- POMÁZ SZELISTYE térégének Hidrogeológiai vizsgálata
- Kitöltött statisztikai adatlap

Jogszabályok

2001. évi XCVII. törvény	A Magyar Köztársaságnak az Európai Környezetvédelmi Ügynökségben és az Európai Környezeti Tájékoztató és Megfigyelő Hálózatban való részvételéről szóló Megállapodás kihirdetéséről
2000. évi XLIII. törvény	A hulladékgyűjtésről
1995. évi LXXXI. törvény	A Biológiai Sokféleség Egyezmény kihirdetéséről
1995. évi LIII. törvény	A környezet védelmének általános szabályairól
203/2001. (X. 26.) Korm. rend.	A felszíni vizek minősége védelmének egyes szabályairól
193/2001. (X. 19.) Korm. rend.	Az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól
140/2001. (VIII. 8.) Korm. rend.	Egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról
49/2001. (IV. 3.) Korm. rend.	A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
21/2001. (II. 14.) Korm. rend.	A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról
20/2001. (II. 14.) Korm. rend.	A környezeti hatásvizsgálatról
240/2000. (XII. 23.) Korm. rend.	A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről
33/2000. (III. 17.) Korm. rend.	A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról
12/1983. (V. 12.) MT rendelet	A zaj- és rezgésvédelemről
46/2000. (XII. 29.) EüM-FVM-KöM-GM együttes rendelet	Egyes veszélyes anyagok és veszélyes készítmények behozatalával, illetve kivitelével összefüggő bejelentési és előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási (PIC) eljárásról
41/2000. (XII. 20.) EüM-KöM együttes rendelet	Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról
4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet	A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről
9/2002. (III. 22.) KöM-KöViM együttes rendelet	A használt és szennyvizek kibocsátási határértékeiről és alkalmazásuk szabályairól
8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet	A zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
29/2001. (XII. 23.) KöM-GM együttes rendelet	Egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről
17/2001. (VIII. 3.) KöM rend.	A légszennyezettség és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról
14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet	A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
10/2001. (IV. 19.) KöM rend.	Az egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásának korlátozásáról
9/2001. (IV. 9.) KöM rendelet	Az elemek és akkumulátorok, illetve hulladékaik kezelésének részletes szabályairól
8/1997. (II. 7.) KTM-NM-FM együttes rendelet	Helyi talajszennyezettségi határérték megállapítására
1117/2001. (X. 19.) Korm. rend.	A Nemzeti Környezetvédelmi Program második tervezési időszakára (2003-2008.) vonatkozó koncepcióról
2253/1999. (X. 7.) Korm. rend.	A Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programról és a bevezetéséhez szükséges intézkedésekről

Helyi rendelet:

Pomáz Város Önkormányzatának 9/2002. (04.23.) sz. rendelete a köztisztaságról

Egyéb anyagok:

- Pomáz története
- Pomáz

2. Területi adatok

Pomáz közigazgatási területe 4.904 ha, ebből 4.485 ha külterület és 419 ha belterület. A települési lakos- és háztartások számát az alábbi táblázat mutatja:

Település neve	Lakos szám (fő)	Háztartások száma (db)
Pomáz	16.000	5.050

Megnevezés	2000	2001	2002
Építési engedélyek új családi házra	190	213	162
Használatba vételi engedélyek új családi házra	201	129	201

Megnevezés	2002	
	Száma	Felsorolás
Kereskedelmi üzletek,	17	Élelmiszer, zöldség-gyümölcs, virág stb.
Vendéglátóhelyek száma	15	Étterem, kocsmá, kávézó, söröző stb.
Főbb intézmények		
Iskola	3	Felnőtt + gyermek
Óvoda	4	
Orvosi rendelő stb.	2	
Főbb vállalkozások		
ICO Kft.	1	Irodaszerkezet gyártó
Zsalu Kft.	1	Faipari feldolgozás
EURO Kft.	1	Borítékgyártó nyomda
CBA Kft.	3	Élelmiszer bolt

3. Természeti adottságok

Pomáz a Pilis hegység kapujában, a Majdánpolje és a Meselia által határolt területen a Dera-patak völgyében húzódik végig, közel 4 km hosszan, Budapest centrumától 14 km távolságra.

A város határát övező erdők és hegyek lenyűgöző szépsége már ősidők óta vonzotta az embereket. Kit a megélhetés lehetősége, kit pedig a felüdülés vágya, a természet szeretete hozott ide.

A város határának földjéből előkerült régészeti leletek bizonyítják, hogy az ősembertől az újkőkor, a rézkor, a bronzkor emberén át a népvándorlás népéig sokféle náció fordult meg itt, és hagyta itt tárgyi emlékeit.

A népmozgást befolyásolta a területnek az - az adottsága, hogy itt a négy égtáj felé tartó kereskedelmi és vándorutak keresztezték egymást.

A város életének a természeti környezet nyújtotta lehetőségek voltak meghatározói.

A római birodalom térhódításával az időszámítás szerinti első századokból már írásos emlékek is maradtak fenn. Jellegzetes római típusú földművelést építettek ki, ahol a nagybirtok központjai a villák voltak.

Pomáz (Pomac) létezéséről az első hivatalos írásos emlék II. Béla 1138-ban kelt oklevele, melyben egyházi birtokként a Dömösi Apátsághoz való tartozását megerősíti.

A török hódoltságot követően a település, különböző nemzetiségekkel (szerb, német, szlovák, cigány) népesült be újra.

A Helytörténeti Gyűjtemény helyiségeiben berendezett német, szerb lakásrészekben kiállított tárgyak, eszközök, ruhák betekintést adnak a városban élő nemzetiségek múltbeli életébe.

A cigány, német és szerb kisebbségek hagyományait, kultúráját több évtizedes múlttal rendelkező nemzetiségi együttesek és évente megrendezendő

nemzetiségi találkozók is ápolják.

A Luppa-Mandics családtájából (Klissza) kiemelkedő türkizzöld kupolás kriptája Pomáz egyik jellegzetes építménye.

Szomszédságában áll a kelet felé néző, ahol negyedévenként a napforduló estéjén honalapító őseinkre emlékezünk.

A barokk épülete méltóságteljesen emelkedik a város fölé, sugározva azt a tekintélyt, melyet hajdani lakói hagyományoztak az épületre.

A Pilis hegység turista-útjainak egyik fő kiindulási pontja és bázisa Pomáz. A HÉV biztosította közlekedés kitűnő lehetőséget kínál a mindennapi munkában elfáradt, pihenésre, felüdülésre vágyó városiaknak, hogy kiránduljanak a szabadba – vissza a természethez Rousseau-i megfogalmazás mai gyakorlata. A HÉV állomástól gyalogtúrával egy-másfél óra alatt elérhető a legszebb kirándulóhelyek bármelyike: A Kő-hegy, Nagykevély, Holdvilág Árok.

A természeti környezet, Budapest közelsége vonzó a fővárosból kiköltözni szándékozók számára. Ennek bizonyítéka a város dinamikus fejlődése, lakosságának növekedése.

Az egykor híres pomázi cseresznyét, szőlőt és egyéb gyümölcsöt termő hegyoldalokon: Meselia, Orlovác, Kőhegy, Kartália, Lug, stb. napjainkban közel kétezer hétvégi pihenőház, hobbykert szolgálja az emberek pihenését, nyugalalmát.

Pomáz 1970-től nagyközség. 1995-re lakosainak száma elérte a 15 ezer főt. 2000-ben megkapta a városi rangot.

Közigazgatási területe 4904 ha, melynek 10,4 %-a, 419 ha belterület.

A városban van bölcsőde, hat óvoda, három általános iskola és egy zeneiskola.

Intézményi, szociális és egészségügyi ellátottsága megfelelő.

A település önkormányzat mintegy 1,75 milliárd forintból gazdálkodik 2002-ben.

3.1. Természetföldrajzi és földtani adottságok

Földtörténeti kialakulása és felépítése alapján négy – területileg is jól elkülöníthető – részre osztható.

- az üledékes kőzetekkel feltöltődött Dera-patak völgye: a környező hegyek szél- és folyóvízi erózió eredményeként keletkezett kőzetanyaggal feltöltött völgy és kísérő lejtői mészből gazdag talajukkal kiváló lehetőséget biztosítanak a gyümölcsstermesztésre.
- a Dera –patak jobb partjának mészkővonulata, amely a Pilis része: a Pilis ÉNY-D irányú rögvonulata mészkőhegység, a Dunántúli-középhegység legészakibb táblája. Felszínét a külső erők erdőben lepusztították. A törések mentén mélyen lesüllyedt árkok teszik változatossá, hegyháti szélesek, szögletesek, sziklás, meredek lejtői kopárak. Építőanyaga üledékes mészkő.
- a Dera-patak bal partjának hegyei a Szentendre-Visegrádi-hegység részei: ezek vulkanikus képződmények és fiatalabb keletkezésűek. Felszínét az enyhébb lejtők, gömbölyded, kupola alakú hegyhátak jellemzik. A vulkáni kúpokat a külső erők lepusztították. Felszínét törésvonalak szabdalják. Kőzete az andezitláva és tufa, illetve azok változatai.
- Pomáz és Szentendre között elterülő síkság a Duna árterének maradványa: a Dunai árhullámok idején került víz alá, majd az ár levonulása után a mélyebben fekvő részekben összefüggő vízfelület maradt. Máshol zsámbékos, nádas, lápos tocsogók borították. Többszöri mesterséges beavatkozás (a Duna mesterséges szabályozásával megszűnt az időszakos feltöltés, a megépült Budapest-Szentendre vasútvonal megépítésével véglegesen elzárult a vízutánpótlás lehetősége, majd a művelési területnövelés miatt megkezdődött a felszabdalása) miatt a síkság egyetlen nevezetessége a mesterségesen kialakított Nádas-tó.

A Pilis kőzetanyagából következően a környék bővelkedik barlangokban. A Visegrádi-hegységben csak néhány kimállott vagy mesterségesen kitért üreg és szerény hasadékbarlang található. A barlangok nem óriási méretűek, de keletkezésük változatossága, némelyikük gazdag ásványkincse, mások jelentős régészeti leletei méltán teszik figyelemre méltóvá.

Az Ezüst-hegy nyugati oldalán található a Pilis-hegység leghosszabb és legmélyebb üregrendszere, a Papp Ferenc-barlang. Az Ezüst-hegy barlangjai közül legérdekesebb a Kis-Kevélyi, vagy Mackó-barlang, ahol az ásatások során a jégkor állatvilágának gazdag csontleletei kerültek napvilágra.

Az Oszoly sziklái között másfél tucatnyi kisebb barlangot tártak fel. A barlangok nem nagyok, de a hegymászók által rendszeresen látogatottak között szerepelnek.

A Ziribár-hegy DK-i tövében van a rendkívül érdekes Macska-barlang, melynek üregében – feltételezések szerint –vadmacska tanyázott. Üregében bőven fellelhető a barit kristály. A hévizek által kialakított barlangot a hegyoldalon lefutó csapadékvizek karsztos víznyelővé alakították.

A Nagy-Csikóvár oldalában található a Weiszlich-barlang, ami mesterséges beavatkozással vette fel mai formáját.

3.2. Talajtani adottságok

Pomáz hegyeinek ásványvilága meglehetősen sokszínű, bár kevésbé ismert, mivel az ásványok többsége ritkán, és kis mennyiségben fordul elő.

A mészkőhegyek jellegzetes ásványa a kalcit, ami főleg a mészkőfejtésekben jelent meg.

A jégkorszak szélviharainak maradványa az ún. éleskavics főleg a Dera völgyében található.

A Dera-patak másik oldalán található az andezit vulkánokra jellemző ásványok találhatóak. Ez a kőzet jellemzően réteges, pados elválású. A Csikóvár oldalában található andezitekből váltak ki a vízmosásokban, torkolatokban, patakokban is látható ásványok. Ilyen a vörös gránát.

A Pomázt körülvevő hegyekben ismért a magnetit, melyből valaha vasat olvasztottak.

Említést érdemel a clintonit, amit Magyarországon nem régen fedeztek fel a Pankos-tetőn.

Szén után folytak kutatások, ami 450-675 m mélységben van, felszínre hozása nem gazdaságos és minősége gyenge.

3.3. Vízrajzi adottságok

A Duna közelsége miatt magas a talajvízszint. A hegyekből a víztartó rétegeken át leszivárgó víz egyenletes utánpótlást biztosít. E felszíni formákban gazdag vidék valaha bővelkedett bővizű forrásokban, azonban többnek elapadt a vízutánpótlása, amiben szerepet játszottak az emberi beavatkozások is (építkezések, útépités stb.).

A közigazgatási területen található tavak, vízfolyások a következők:

Név	Típus (ér, patak, csatorna, stb.)
1. Dera-patak	Patak
2. Barát patak	Patak
3. Sicombria patak	Patak
4. Susnyár-száraz-ér	Száraz ér
5. Nádasztó	Tó

Pomáz legjelentősebb folyóvize a Dera-patak, mely a földtörténet során többször megváltoztatta folyását, amíg medrét kialakította.

Pilisszentkereszt felett ered, Csobánkán át, érkezik Pomázra, és Szentendre határában érkezik a Dunába. Teljes hossza 21 km. Vízyűjtő területe 68,2 km². Vízhozamát tekintve a közepes nagyságú patakok sorába tartozik.

A Dera-patak kezdeti szakaszát valaha négy forrás táplálta. Vízutánpótlása jelentősen elapadt, folyása esetenként el is tűnik majd újra előbukkan.

Egyetlen ma is működő forrása a pilisszentkereszt Szent-kút, de nagy mennyiségű víz érkezik a szennyvíztelep kifolyójából is. A Kovácsi-romok magasságában vize jelentősen gyarapszik. Itt van a lápforrás és a Salabasina-árok befolyója, amelyet jelentéktelen mértékben a Salabasina-forrás, nagy részben a Visegrádi-hegység D-i nyúlványairól lezúduló felszíni vizek táplálnak. Lejjebb erről az oldalról nyílik a Holdvilág-árok vízvezető árka, de annak vize – nem lévén közvetlen befolyása a Derába – elvész a Margitliget fölötti tölcsőbe.

A csobánkai szakaszon jelentős felszíni vízutánpótlás érkezik a Hosszú-hegy

felől, valamint a Csúcs-hegyről és az Oszolyról hirtelen lezúduló víznek, amely csapadékos évszakban szeszélyessé és kiszámíthatatlanná teszi a vízjárást. Több feljegyzés is szól a hirtelen áradásokról, legutoljára 1999-ben jelentős árvíz vonult le a Derán.

Pomázi szakasztól nincsen újabb tápláló vízfolyása, csupán illegális szennyvíz befolyók gyarapítják vízhozamát és rontják a vízminőségét.

Pomázt elhagyva sík vidéken folytatja útját, nincs kapcsolata a Nádas-tóval és a belső tavakkal. Mesterséges mederben, gátak közé szorítva ömlik a Dunába Szentendre határában.

A Barát-patak völgyének forrásvidéke és felsőszakasza a Budakalász területére áthúzódó patak völgy közel egy km-s szakasza természetes vízparti vegetációval borított, védett növény és állat-faj élőhelye, egyben értékes táji elem.

A Nádas-tó, a Tófenék (Dugacske) dülő lefolyástalan, nádas területe. Egy része állandó vízborítás alatt van. Számos, honos, védett növény és állatfaj élőhelye, tájképileg értékes, fekvése miatt potenciálisan veszélyeztetett vizes élőhely.

Külön tavak és vízfolyások				
	ha	m ³	Hasznosítás	
Nádas-tó (072/15' hrsz.)	0,1	-	-	
	m ²	Hossz (m)	Vízhozam	Vízállás
Dera-patak	45.000	4.500	0,5 m ³ /s – 30 m ³ /s	0,3 – 2,2 m
Barát patak	Nincs adat			
Sicombria	2.700	900	0.01 m ³ /s	0,05 m
Susnyár	Száras ér			
Vízgyűjtő	m ²	Hossz	Vízhozam	Vízállás

Mint a táblázat is mutatja a település nagyobb vízfelülettel nem rendelkezik.

Az előfordult árvizek miatt egy mesterséges vízgyűjtő terület kialakítása fontos feladat.

3.4. Éghajlati adottságok

Pomáz város időjárási eseményei völgyi fekvéséből fakadóan jellegzetesek. A középhegységi rész csapadékosabb, dél-kelt felől száraz alföldi átmeneti klíma érezhető, a déli lejtőkön szubmediterrán, a felsővárosi részen pedig kontinentális hatás a jellemző.

A napsugárzás évi mennyisége átlag 1930 óra.

A januári középhőmérséklet $0\text{ }^{\circ}\text{C}$, a júliusi $21\text{ }^{\circ}\text{C}$. A tavasz és az őszi hónapok középhőmérsékletében nincs eltérés.

A fagyos napok száma 90.

A Dobogó-kő környékén az átlagos évi csapadékmennyiség a 700 mm -t is eléri, addig Szentendre vidéke $550\text{-}600\text{ mm}$ csapadékot kap.

3.5. Növényvilág, állatvilág

Növényvilág:

A csapadékszegényebb területeken a szárazság tűró természetes életközösségek alakultak ki. A szárazabb klíma és alacsonyabb tengerszint feletti magasság a cseres-tölgyes erdőtársulások létrejöttét eredményezte.

A hűvösebb párás kiegyenlített klímát igénylő gyertyános-tölgyesek és bükkösök az északias lejtőkön találhatóak. A meredek, délies sekély talajrétegű hegyoldalakon a mészkedvelő tölgyesek, a bokorerdők és a pusztafüves lejtős sztyeppék, sziklagyepek jellemzőek.

A kocsánytalan és csertölgy mellett uralkodó fafajok a virágos kőris, és a molyhos tölgy, ezek mellett sokféle cserje tarkítja a tájat: húsos som, ostormén bangita.

A táj változatosságából fakadóan megtalálható az árvalányhaj, hárs-kőris, éger, fűz. Védett növényei közé tartozik a kosbor - (orchidea) – félek.

Jellemző növény még a leánykökörccsin, a nagy pacsirtafű, a magyar zergevirág. Pomáz és Szentendre közötti mély fekvésű terület védettnövényei vitézkosbor, bússzínú ujjaskosbor, mocsári nőszőfű, a réti iszalag, a szennyes nőszirm, és a sulyom.

Állatvilág:

Növényvilágához hasonlóan állatvilága is gazdag.

- A Dera-patakban a kecskerák, és a fenékjáró küllő is megtalálható.
- A Nádas-tóban a kárász, a réti csík, a naphal, a sügér, a kővágó durbincs, a compó, kurta baing, lápi póc.
- Ritka előfordulású kétéltűek: a tarajos gőte, a közönséges gőte, a vöröshasú unka, a barna ásóbéka, a zöld varangy, a kecskebéka és az erdei béka kevésbé ritka.

- A hüllők közül ritkán, de látni mocsári teknőst és vízisiklót.
- Leggyakoribb gyíkfajok: a faligyík, a fűrge gyík, és zöld gyík. Szentendre környékének hüllő ritkasága a pannon gyík.
- Kígyókat az erdei sikló és a rézsikló képviseli.
- A térség gazdag madárvilágát az odúlakó csúszka, a szén-, kék- és barátcinege. Gyakori a fenyves cinege és a fekete harkály. Lőszfalakba vájt üregekben a színpompás gyurgyalog fészkel. Megtalálható az egerészölyv, a vörösvérse, karvaly, fülesbagoly, gyöngybagoly és a kuvik. Rendszeresen visszatérő vendég a nagyilik, a vétesi lúd, piros lábú cankó, szürke gém, tőkésréce, gólya, bicic, fűrj. Az elmúlt időszakban ismét feltűntek a fekete, fényes tollú hollók.
- Viziemlősök közül a vizicickány és a pézsmapocok jellemző.
- Jellemző állatok a denevér, borz, nyest, nyuszt, sün, vakondok.
- A rágcsálók közül a mókus és nagy pele fordul elő.
- Vadászható fajták közül a gímszarvas, vaddisznó, őz, muflon s megtalálható, de gyakoriak a róka, nyúl és a fácáncsaládok.
- A rovarvilágról részletes felmérés nincs, de a szarvasbogár, imádkozó sáska, változófutrinka, cincér, is előfordul.

4. Környezeti elemek állapota

Földtani és földszín alatti értékek –

barlangok- állapota megfelelő, turizmus szempontjából meghatározó.

A víztani értékek

közül meghatározó a Dera-patak, ami komoly beavatkozást igényel – patakrendezés, illegális szemétkerítés megszüntetése, szennyvíz rákötések felszámolása -, a komoly előkészített tervszerű közreműködésre vár a Gyopár-forrás és a Nádas-tó, mely szép példája annak, ahogyan az ember által átalakított környezet visszahódítja magának a természetet.

A növénytani és állattani értékek

változatossága sok érdeklődő számára értékes látnivalót, és érdekességgel ismerteti meg, megtartása sokkal komolyabb odafigyelést igényel a város lakosságától és minden ide látogatóktól.

A tájképi értékekben

gazdag terület a település idegenforgalmának meghatározó eleme, Az emberi beavatkozások okozta gondok felszámolásával, helyre állításával ez az érték tovább növelhető. A fenntartóktól, a helyi lakosságtól folyamatos ápolást, nagy odafigyelést, és a gyalogos kirándulók, kerékpározók, sziklamászók és barlangászok számára turistaparadicsomot jelentő értékek, megóvását követeli.

4.1. Víz

4.1.1. Vízgazdálkodás

A város vízgazdálkodása a Duna –vízellátási program részét képezi, mivel a település teljes ivóvíz ellátásáról a Dunamenti Regionális Vízmű Rt. Jobbparti Üzemegysége gondoskodik. Közvetve érinti a várost az országos vízgazdálkodásban is meghatározó szerepet betöltő Duna folyó helyzete.

A Dunában változatlanul növekszik az algásodás, és nem csökken a bakteriális szennyezettség. A Duna-víz nitrát tartalma növekszik, ma már nem ritkák a 20 mg/l koncentrációt meghaladó szélsőértékek sem.

A folyószabályozás, kavicskotrás miatt egyes partiszűrősű kutak körzetében iszap halmozódott fel. A bekövetkezett szervesanyag bomlás következtében a kutakból termelt víz vas-, mangán és oldott szerves anyag tartalma növekedett. Egyes körzetekben, a mederüledékben megfigyelhető a toxikus szennyezőanyag felhalmozódása.

A mellékfolyások (Dera-patak) nagy része szennyezett. A Dera-patak esetében elengedhetetlen a szennyvíz, patak medrébe történő kivezetések, valamint a meder illegális szemétkerakóként történő használatának megszüntetése és a rendszeres tisztítása.

Elengedhetetlen az ún. „közműolló” (ivóvíz illetve szennyvíz bekötések aránya) szűkítése, illetve felszámolása.

4.1.2. Felszíni vizek minősége

A közigazgatási területen található tavak, vízfolyások a következők:

Név	Típus (ér, patak, csatorna, stb.)
1. Dera-patak	patak
2. Barát patak	Patak
3. Sicombria patak	Patak
4. Susnyár száraz ér	Száraz ér
5. Nádastó	Tó

Pomáz legjelentősebb folyóvize a Dera-patak, mely a földtörténet során többször megváltoztatta folyását, amíg medrét kialakította. (Részletes bemutatása az előzőekben megtörtént.)

A csobánkai szakaszon jelentős felszíni vízutánpótlás érkezik, pomázi szakaszától nincsen újabb tápláló vízfolyása.

A Dera-patak 1992-ben végzett minőségvizsgálat eredményei a következők:

Vízminőségi mutató	Mintavételezési hely			
	Pomáz közúti híd		Torkolati szelvény	
	Mért értékek (mg/l)	Vízminőségi osztályba sorolás	Mért értékek (mg/l)	Vízminőségi osztályba sorolás
KOI _K	26,0	III.	26,0	III.
KOI _p	4,0	I.	4,3	I.
Old. Oxigén	12,1	I.	13,1	I.
BOI ₅	6,4	III.	7,4	III.
NH ₄ -N	0,5	I.	0,1	I.
NO ₂	0,35	III.	0,21	III.
NO ₃	53,0	III.	37,0	II.
PO ₄ ³⁻	1,85	II.	0,95	II.
Ö. oldott a.	1004	III.	1000	III.
Ö. leb. a.	9	I.	8	I.
Kórokozó csírák	2,2 x 10 ³ db/ml	IV.	3 x 10 ³ db/ml	IV.

A **Barát-patak** völgyének forrásvidéke és felsőszakasza a Budakalász területére áthúzódó patak völgy közel egy km-s szakasza természetes vízparti vegetációval borított, védett növény és állat-faj élőhelye, egyben értékes táji elem.

A **Nádas-tó**, a Tófenék (Dugacske) dűlő lefolyástalan, nádas területe. Egy része állandó vízborítás alatt van.

A közigazgatási területen fürdőhely, strand nem található.

4.1.3. Vízrendezés, csapadékvíz elvezetés

A város csapadékvíz elvezetési rendszere részben megoldott. A statisztikai adatok alapján a városnak közel 80 km hosszú csapadékcsatornára lenne szüksége, ezzel szemben 34 % - al rendelkezik. A kiépített vezetéknek 5,5 % - zárt rendszerű és közel 80 %-a burkolt.

A kiépített 27 km szakasz 70 % -a felújításra szorul.

Csapadékcsatorna

Csapadékelvezetés módja:	Összesen	Nyílt, felszíni		Zárt, felszín alatti
		Burkolt	Burkolatlan	
Csatorna burkoltsága:	27	21,4	4,1	1,5
Allapota:	19 km felújítandó			
Építendő	52,7	50		2,7
Befogadók:	Dera-patak, Sicombria patak, Susnyár száraz ér, Óbuda Tsz területén (Major) lévő felszíni vízelvezető			

A csobánkai szakaszon érkező, a Hosszú-hegy felől és az Oszolyról – nagyobb esőzések során – lezúduló víz szeszélyessé és kiszámíthatatlanná teszik a vízjárást. Több év – 1348, 1353, 1814 - vált emlékezetessé az árvizek miatt, ami mázsás köveket mozgatott meg, árkokat. Mélyedéseket, völgyeket betemetve. 1999 tavaszi ár utakat öntött el, egy hidat és több házat sodort el.

4.1.4. Ivóvízellátás

A település ivóvízellátása körvezetékes rendszerrel történik, a Duna jobb parti regionális vízmű rendszerének részeként. Üzemeltetője a Dunamenti Regionális Vízmű Rt. Jobbpart Üzemegysége.

Pomázt és a környezetében található településeket – Csobánkát, Pilisvörösvárt, Piliscsabát, Piliszentivánt, Ürömöt, Pilisborosjenőt – kiszolgáló távvezeték a szentendrei gépházból indul NÁ 500 mm-es átmérővel Pomázig, majd a pomázi 2 x 1000 m³ és csobánkai 2 x 400 m³-es tározók között NÁ 300 mm-es, majd tovább a piliszentiváni medencéig Pilisvörösváron át szintén NÁ 300 mm-es.

Ivóvízellátás

Megnevezés	Mennyiség
Ivóvízhálózatba kötött háztartások száma	4.260
Nem bekötött háztartások száma	790
Ivóvízfelhasználás a településen (m ³ /év)	550.000
Ivóvíz szolgáltató neve	DMRV Rt. Vác, Szentendrei Üzem
Az ivóvízellátás felszín alatti vízbázisból történik	Szentendre déli-nyugati part, 12 db kút
Az ivóvízellátás felszíni víztérből történik	-
Közfolyó a településen	70 – 80 db, 20 – 25 db üzemképes

A regionális fővezetékhez Pomáz városi vízvezetékrendszere több helyen csatlakozik.

A városban két nyomásövezettel kerül biztosításra vízellátás. A második nyomásövezet nyomásfokozója a Nyár utcában üzemel, mely az 500 m³-es víztoronyra dolgozik.

A város körvezetékes rendszere megfelelő kapacitással rendelkezik az új beépítések vízellátásának ellátásának biztosításához.

A vízfogyasztás az elmúlt években stagnált, függetlenül a lakosság növekedéstől és az egyéb fogyasztók többletfogyasztásának ellenére.

Megnevezés	Mennyiség:
Átlagos (számított) vízigény	1400-1500 m ³ /d
Napi csúcsigény (locsolási idényben)	3000
Közműváltó vízigény	
Lakóterületeken	750 m ³ /d
Kereskedelmi, gazdasági	375 m ³ /d
Átlagos napi vízigény	1.125 M ³ /d
Napi csúcs vízigény:	1675 m ³ /d, 70,3 m ³ /h, 19,3 l/s
Órai csúcsigény	167,5 m ³ /h, 46,5 l/s
Tűzi vízigény, oltóvízigény	
Az új építésekénél mértékadó tűzszakasz 150-300 m ²	600-900 l/min
Kereskedelmi, gazdasági tűzszakasz 3901-4600 m ²	3600 l/min, 60 l/s

4.1.5. Szennyvíz-elhelyezés

A város csatorna hálózata 14 % -a egyesített és 86 % elválasztott rendszerrel jött létre.

Kommunális szennyvíz-elhelyezés

Csatornarendszer		
Gyűjtés jellege:	Egyesített	Elválasztott
Csatorna hossza (km):	5,0	31,5
Aramlási viszonyok:	Gravitációs	Kényszer áramoltatású (nyomás alatti, vákuumos)
Csatorna hossza (km):	34	2,5
Csatorna hossza összesen (km):	36,5	
Település csatornázottsága (%):	Nincs adat	
A háztartások száma az ellátott területen (db):	4.531	
Rákötöttség (%):	35	
A csatornahálózatra rákötött háztartások száma (db):	1.603	
Elvezetett szennyvíz mennyisége (m ³ /év):	289.900	
A csatornahálózat üzemeltetője:	DMRV RT.	
Felhagyott kutakba vezetés	Előfordul	
Megjegyzés:	Szükséges a települési csapadékvizek leválasztása, az elvezető rendszer kiépítése, mert nagymértékű a csapadékvíz bejutás a csatornahálózatba.	

A szennyvízcsatornázás kiépítése jelenleg is folyamatban van. A fő rendszer a központi I. számú átemelő, a gravitációs csatornahálózat főgyűjtője és az a nyomóvezeték, mely a központi átemelőből a befogadó szennyvíztisztító telepre nyomja a szennyvizet már több éve kiépült.

A szennyvíznyomó-vezeték NÁ 300mm-es átmérővel a Szentendrei út mentén húzódik.

Az átemelőhöz DN 500 (Erkel F. u.), DN 400 mm-es (Táncsics M. u.), majd tovább DN 300 mm-es (magyar u., Kossuth u., Beniczky u.) nyomvonalú gravitációs főgyűjtő szállítja a szennyvizet.

POMÁZ Város környezetvédelmi programja

A főgyűjtőbe a szennyvizet DN 300 mm-es és DN 200 mm-es gyűjtőcsatornák szállítják.

A csatornarendszeren a központi vég-átemelőn kívül a Szelisty átemelő és a Horváth utcai átemelő üzemel.

A város várható többlet szennyvízmennyisége a vízigény alapján:

Lakóterületeknél: 640,0 m³/d

Kereskedelmi, gazdasági területeken: 320,0 m³/d

Összesen: 960 m³/d

Új építés csak szennyvízcsatornázással valósulhat meg, lehetőleg gravitációs rendszerrel.

Közműpótlók	
Zárt szennyvíztárolók száma (db):	2.400
Szikkasztók száma (db):	Kb. 1.000
Szippantott szennyvíz mennyisége (m ³ /év):	10.000
Szippantott szennyvíz befogadójának megnevezése:	Szentendrei Szennyvíztisztító telep 2002. évi beszállítás összesen: 18.580 m ³

A zárt szennyvíztárolók, szikkasztók műszaki állapota kétséges.

Kommunális szennyvíztisztítás					
A településen összegyűjtött szennyvíz befogadó szennyvíztelepe:		Szentendrei Regionális Szennyvíztisztító Telep			
A szennyvíztelep üzemeltetője:		DMRV Rt. Duna Jobbparti Ig.			
A telepen üzemelő technológia:		Mechanikai	Kémiai	Biológia	
A telep kapacitása (m ³ /nap):		14.200			
A telep átlagos terhelése (m ³ /nap):		7.425			
A telepről elfolyó tisztított szennyvíz befogadójának megnevezése:		Szentendrei Duna ág, 7 + 160 fkm			
A befogadó vízminőség-védelmi kategóriája:		II/2. H 65.070/002. Vízzogi üzemeltetési engedély			
A telepen üzemelő technológia					
Technológia elemei	Technológia része (+) A technológiának nem része (-)			Hasznos térfogat (m ³)	
Rács:	+			HUBER RO-5 iker kompakt ber. Q _{max} =2 x 120 l/s	
Homokfogó:	+				
Előülepítő:	+			2 x 200 (Iker elrendezés)	
Anaerob medence:	+			2 x 360	
Anoxikus medence:	+			2 x 470	
Aerob medence:	+			2 x 1147	
Utóülepítő:	+			2 x 930	
Fertőtlenítő medence:	+ (Jelenleg nincs előírva a fertőtlenítés)			635	
Iszapsűrítő:	+			20	
Iszaprothasztó:	+			2 x 750	
Gépi iszapvíztelenítő:	+ (2 db)			KHD S-2-11 centrifuga, Q= 10 m ³ /h	
Oxigén bevitel (kgO ₂ /h):	232				
Légbevitel:	Rotorral			Légbefúvással	
A telepre beérkező szennyvíz minősége					
BOI ₅ (mg/l)	KOI (mg/l)	Összes Nitrogén (mg/l)	Összes Foszfór (mg/l)	Lebegőanyag (mg/l)	Összes só (mg/l)
311	666	59,7	17,2	410	440
A telepről elfolyó szennyvíz minősége					
BOI ₅ (mg/l)	KOI (mg/l)	Összes Nitrogén (mg/l)	Összes Foszfór (mg/l)	Lebegőanyag (mg/l)	Összes só (mg/l)
36	96	12,7	3,6	40	510
Bírság határérték túllépés miatt					
Bírságolás éve:		2000.		2001.	
Bírság összege:		275.469 Ft		636.423 Ft	
Bírságolt paraméter		KOI, N(NH ₄ ⁺), NO ₃ ⁻ , ÖP		N(NH ₄ ⁺), NO ₃ ⁻ , ÖP	

4.1.6. Felszín alatti vizek

A talajt és a talajvizet potenciálisan veszélyeztető, jelentősebb mezőgazdasági üzem nincs a településben.

A település belterületen található családi gazdaságokban háziállatokat (összesen 15 ló, 10 szarvasmarha, 80 sertés, 1000 baromfi és 30 kecske) tartanak, probléma cekkel kapcsolatban nem merült fel.

Növénytermesztéssel a Terápiás Intézetben foglalkoznak, ahol műtrágyát is alkalmaznak. A telepítés 40-50 %-os. Gyümölcsfajták: alma, körte, meggy, szilva és cseresznye.

Önkormányzati információk alapján **jelentős mennyiségű műtrágyát vagy növényvédő szert** a közigazgatási területen nem tárolnak.

Döggút a 10115 hrsz külterületi ingatlanon található.

A becsült mérete 25 m³, a maradék kapacitása 5 m³, bezárását az önkormányzat 2003-2004 években tervezi.

A döggutat a település lakosai térítési díj nélkül használhatják.

Benzinkút és tüzelőolaj kút van a városban.

A közigazgatási területen potenciális szennyező forrásként szolgáló ipari üzem nincs a településben.

Földbe helyezett, potenciális **szennyező forrásként számon tartott tartály** információink alapján a közigazgatási területen nem található.

Pomáz külterületén, a szentendrei összekötő út mellett, a Kőhegy oldalán található – agyag nyerőhely területén - a hulladéklerakó, amely műszaki védelem nélkül fogadta be Pomáz és környezetének hulladékát, több mint 20 éven keresztül.

A szervezett módon összegyűjtött hulladékkal keverve – nem elkülönítve –, több mint 1500 tonnányi shredder szemét került elhelyezésre. A shredder hulladék még az 1996-os minősítés előtt megtörtént, amikor a shredderben keletkező ciklonport a III. mérsékelten veszélyes osztályba sorolták.

4.1.7. Szennyeződés-érzékenységi besorolások

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 33/2000. (III.1.7) Korm. rendelet értelmében az I. prioritású - Különösen érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek – közé tartozik.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 49/2001. (IV.3.) Korm. rendelet szerint a nitrát érzékeny területen lévő települések listáján Pomáz is megtalálható.

4.2. Levegő

4.2.1. Közlekedés

Pomáz Város önkormányzatának kezelésében lévő belterületi úthálózat hossza 112 km, amelyből 32 km szilárd – aszfalt - burkolatú út és 80 km nem szilárd burkolatú út.

A fent említetteken kívül a Pest Megyei Közútkezelő Kht. kezelésében van a Pomázon áthaladó főút és a bekötő utak, mintegy 10 km hosszú szakasza.

A közigazgatási határhoz – kezelőtől függetlenül - 144 km a települési úthálózat hossza.

Út	Hossza (km)	A teljes úthálózathoz viszonyított arány (%)
A közigazgatási területen található úthálózat	144	100
Belterületi úthálózat (kezelőtől függetlenül)	122	84,7
Szilárd burkolatú	42	29,2
Aszfalt	42	29,2
Beton	-	-
Egyéb	-	-
Burkolatlan	80	55,6
Az önkormányzat kezelésében lévő úthálózat	112	77,8
Szilárd burkolatú	32	22,2
Aszfalt	32	22,2
Beton	-	-
Egyéb	-	-
Burkolatlan	80	55,6

Burkolt úthálózat állapota	Hossza (km)	A belterületi úthálózathoz viszonyított aránya (%)
Belterületi, burkolt úthálózat (kezelőtől függetlenül)	42	100
Jó minőségű	4,2	10
Elfogadható	16,8	40
Rossz	21	50

A burkolatlan utak jelentős aránya jelenlegi állapotában **nagy porterhelést okoz** a száraz nyári időszakban.

Az önkormányzat kezelésében lévő utak burkolását az infrastrukturális fejlesztések után tervezi az önkormányzat.

4.2.2. Fűtés, tüzelés

A fűtési módok megoszlása kedvező képet mutat: a lakossági gázbekötés 66 %-os, a bekötött háztartások száma körülbelül 4.000. Emellett előfordul szén- és fatüzelés (vegyestüzelés összesen 1.050).

Fűtés		
Fűtési módok aránya	gáz	66
gáz/szén/fa (háztartások %-a)	szén	12
	fa	22
Lakossági gázellátottság (bekötött háztartások száma)		4.000

A város nem rendelkezik környezetvédelmi rendelettel, de a programban szerepel a rendelet megalkotása, melyben szabályozni kell a kerti és mezőgazdasági égetéseket (alternatív megoldások, égetési időszakok).

Kellemetlen szagokra való panasz az önkormányzathoz nem érkezett.

4.2.3. Vállalkozások emissziója

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVm rendelet 1. számú melléklete szerint a következő besorolást kapta.

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szénmonoxid	Szilárd (PM10)	Benzol
Légszennyezettségi agglomeráció					
1. Budapest és környéke	E	B	D	C	E

A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet légszennyezettségi határértékei a következők:

A légszennyezettség egészségügyi határértékei

A) Kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok

Légszennyező anyag	Határérték ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)					Veszélyeségi fokozat
	Órás		24 órás	Éves		
	Határérték	Tűréshatár		Határérték	Tűréshatár	
Kén-dioxid	250	50%	125	50		III.
Nitrogén-dioxid*	100	50%	85	40	50%	II.
Nitrogén-oxidok	200		150	100		II
Ózon		110**				I.
Szénmonoxid	10.000		5.000***	3.000		II.
Ólom			0,3	0,3		I.

* Emissziócsökkentő intézkedési terv készítésénél a nitrogén-dioxid határértéket kell figyelembe venni.

** 8 órás középértékre, mely egy nem-átfedő mozgó átlag.

*** 9 órás mozgó átlag.

Légszennyező anyag	Határérték ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)				Veszélyességi fokozat	
	Órás	24 órás		éves		
		Határérték	Tűrőhatár	Határérték		Tűrőhatár
Szálló por		50	50%	40	20%	III.
Szálló por (TSPM: összes lebegő portartalom)	200	100		50		III.
Benzol****		40		5	100%	I.

**** Rákkeltő anyag

Légszennyező anyag	Határérték		Veszélyességi fokozat
	30 napos	Éves	
Ülepedő por, toxikus anyagot nem tartalmaz	$16 \text{ g}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$	$120 \text{ t}/\text{km}^2 \times \text{év}$	
Ólom	$10 \times 10^3 \mu\text{g}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		
Kadmium**	$150 \mu\text{g}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		
Vízoldható fluoridok	$10 \times 10^3 \mu\text{g}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		

**** Rákkeltő anyag

A városban működő ipari szervezetek légszennyezése nem befolyásolja város levegőjének minőségét.

Az emisszióra és imisszióra vonatkozó méréseket a városban nem végeztek.

Kellemetlen szagokra való panasz az önkormányzathoz nem érkezett.

4.2.4. Imisszió

Allergiára hajlamos személyek számára gondot jelenthet a parlagterületeken, úmentén található allergén növények nagy mennyisége. A település belterületére ez nem jellemző, az önkormányzat – lehetőségeihez mérten - a közterületeket karban tartja, illetve, ha arra szükség van, felszólítja az ingatlanulajdonosokat az ingatlan előtti terület rendben tartására. Az allergén növényekkel kapcsolatos védekezési szabályokat város környezetvédelmi rendeletében szabályozni kell.

A légszennyezéssel kapcsolatban kapcsolatos mérésről nincs információ.

Száraz időszakokban jelentős porszennyezés forrása a burkolatlan utak nagy aránya a település belterületén. Száraz időszakban a közterületek portalanítása elmarad, ami már gondot jelent.

4.3. Talaj

4.3.1. Területhasználatok

A főbb területhasználatok:

Fontosabb területhasználatok	Terület (ha)	A közigazgatási területhez viszonyított aránya (%)
Összterület	4.904	100,0
Külterület	4.485	91,5
Belterület	419	8,5
Összterületből:	4.904	100,0
Lakóterület	368	7,5
Iparterület	45	0,9
Zöldterület (belterületen)	6	0,1
Mezőgazdasági területek	1.389	28,3
Erdők	3000	61,2
Egyéb terület	96	2,0

A külterületi területhasználatok részletes ismertetését az alábbi táblázat adja:

Külterületi területhasználat	Terület (ha)	A közigazgatási területhez viszonyított aránya (%)
Külterület összesen, ebből:	4.485	100,0
szántó	1.200	26,8
gyümölcsös	170	3,8
szőlő	9	0,2
gyep	10	0,2
erdő	3000	66,9
nádas	70	1,5
művelés alól kivett terület	26	0,6

4.3.2. Talajok állapota

A térség átfogóbb földtani viszonyait szerkezetkutató fúrások, ill. földtani térképek tükrözik.

Pilis hegység és a Szentendrei hegység határa közelében, az üledékes alap- és fedőhegységi képződmények valamint a középső miocén vulkáni képződmények kifejlődési határát jelző Dera-patak völgyétől északra fekszik.

A térség rétegtanilag a nagy vastagságú, agyagos oligocén rétegeket követően a Szentendre-Visegrádi andezit hegység fő tömegét alkotó magmatikus kőzetek képződtek, melyek felett pleisztocén agyagok, lösz, illetőleg holocén agyagok, átmosott homoklisztek ülepedtek.

4.3.3. Talajszennyeződések, potenciális szennyezőforrások

A talajt és a talajvizet potenciálisan veszélyeztető, jelentősebb mezőgazdasági üzem nincs a településben.

A település belterületen található családi gazdaságokban háziállatokat (összesen 15 ló, 10 szarvasmarha, 80 sertés, 1000 baromfi és 30 kecske) tartanak, probléma ezekkel kapcsolatban nem merült fel.

Növénytermesztéssel a Terápiás Intézetben foglalkoznak. A telepítés 40-50 %-os. Gyümölcsfajták: alma, körte, meggy, szilva és cseresznye.

Döngkút a 10115 hrsz külterületi ingatlanon található.

A becsült mérete 25 m³, a maradék kapacitása 5 m³, bezárását az önkormányzat 2003-2004 években tervezi.

A döngkutat a település lakosai térítési díj nélkül használhatják.

Földbe helyezett, potenciális **szennyező forrásként számon tartott tartály** információink alapján a közigazgatási területen nem található.

Önkormányzati információk alapján **jelentős mennyiségű műtrágyát vagy növényvédőt** a közigazgatási területen nem tárolnak.

A közigazgatási területen potenciális szennyező forrásként szolgáló ipari üzem nincs a településben.

Pomáz külterületén, a szentendrei összekötő út mellett, a Kőhegy oldalán található – agyag nyerőhely területén - a hulladéklerakó, amely műszaki védelem nélkül fogadta be Pomáz és környezetének hulladékát, több mint 20 éven keresztül.

A szervezett módon összegyűjtött hulladékkal keverve – nem elkülönítve –, több mint 1500 tonnányi shredder szemét került elhelyezésre. A shredder hulladék még az 1996-os minősítés előtt megtörtént, amikor a shredderben keletkező ciklonport a III. mérsékelt veszélyes osztályba sorolták.

A szabálytalan túltöltés következtében meredek rézsűk alakultak ki, és roskadás illetve csúszásveszély áll fenn. A szakhatósági vélemények alapján a térség talajvizében a hulladéklerakóból származó szennyeződés mutatható ki.

A szennyezés 1993-1996 között került a lerakóba, az akkori kezelő, a Concord-Invest Rt. által került a területre. A hulladéklerakó rekultivációjára kötelezték a kezelőt / tulajdonost.

A készített vizsgálatok és tanulmányok ellenmondóak, a végrehajtáshoz megalapozatlanok.

Maradandó, kármentesítést igénylő talajszennyeződés a közigazgatási területen a lezárt hulladéklerakó hely.

A talajt és a talajvizet potenciálisan veszélyezteti a kommunális hulladéklerakó-hely.

A rekultiváció, és ez által, a talajszennyezés megszüntetése elkerülhetetlen a további fejlesztések miatt is.

A terület az önkormányzat és magántulajdonban van.

4.4. Élővilág és táj

4.4.1. Élővilág állapota

Az értékes növény – és állatvilág sokrétűségének megőrzése tervszerű program kidolgozása szükséges. Az erdők területén meghatározó a megfelelő növényállomány pótlása, telepítése, amit a Duna-Ipoly Nemzeti Park nagy odafigyeléssel kézben tart.

A mezőgazdaság területén fontos a szántók, gyümölcsösök művelése, annak megszervezése a más célt szolgáló területeket (rét, legelő, láp) funkciójának felszámolása helyett.

A növényvédő szerek használata minimális a településben. Ettől eltekintve törekedni kell a biogazdálkodás elterjesztésére.

A vizes területek kezdtek környezetük megőrzését a természetnek, amit mesterséges beavatkozással segíteni kellene (vízpótlás).

Mindezzel lehetővé válik a meglévő élővilág megtartására.

4.4.2. Táj és tájsebek

A közigazgatási területen rehabilitálandó tájseb a külszíni mészkőbánya. A bányát az Óbuda Tsz. Üzemeltette. 2000.-ben kivonták a bányaművelés alól, előre lépés az óta sem történt.

A bánya rekultivációja nem szerepel az önkormányzat tervei között.

4.4.3. Erdők állapota

A település nagyterjedésű erdőkkel rendelkezik (a külterület 66,9 %-a), melyek főként a belterülettől észak-északnyugatra húzódó hegyvidéki jellegű külterületein terülnek el.

Az erdőterületek döntő része országos szintű természetvédelem alatt áll (Duna-Ipoly Nemzeti Park része).

Védett területmegnevezése	Településhez tartozó területrész	Terület jellege (erdő, vizes élőhely, gyep, stb.)
Duna-Ipoly Nemzeti Park	3.000 ha	Erdő és gyep

Az erdőterületek a természetvédelmi rendeltetés mellett jóléti –turisztikai funkciót is betöltenek, területüket számos turistaút és turisztikai létesítmény tárja fel – a pomázi erdők nemcsak a helyi lakosság, hanem a főváros és a környékbeli települések népessége számára is népszerű kirándulóterületként állnak rendelkezésre.

Az erdők védelmével kapcsolatos jogszabályok szigorú betartása és betartatása elengedhetetlen a természeti értékek és a kellek (jelzőtáblák, pihenőhelyek) állapotának megóvása érdekében az emberek okozta károk és rongálások megelőzése érdekében.

4.4.4. Természetvédelem

A természetvédelemről szóló 1996. Évi LIII. Törvény alapján elkészített Nemzeti Természetvédelmi Alaptervvel összhangban a természet megőrzése és védelme szervezett, törvényileg szabályozott, központilag irányított és finanszírozott szakmai és hatósági tevékenység, de egyszersmind társadalmi, önkormányzati, állampolgári érdek és feladat is.

Az Alapterv részletesen meghatározza az elérendő természetvédelmi célokat, célállapotokat és feladatokat a talajjal, a földtani-felszínalaktani értékekkel, a barlangokkal, a vizes élőhelyekkel, a növényvilággal, az állatvilággal és a tájakkal kapcsolatban.

Védett természeti területek:

- a Duna- Ipoly nemzeti Park pomázi területei: közigazgatási nyugat-északnyugati része, alacsony, hegyvidéki lombos erdőfelületek, különböző őshonos tölgyes társulásokkal.

Egyéb természeti területek:

- Nádas-tó: A Tófenék dülő mélyfekvésű, lefolyástalan, nádas területe.
- Barát patak völgyének forrásvidéke és felső szakasza.

További – jelenleg még nem védett – természeti területek találhatóak a belterületől délre fekvő kopáros kaszthegyes fennsík (Szokolovác – Majdán polje – dűlők) területén foltokban.

Pomáz térségében a természetvédelmi feladatok ellátásában jelentős feladat hárul a Duna-Ipoly Nemzeti Parkra, melynek eredményes végrehajtását bizonyítja, hogy a térség turistaparadicsomnak tekinthető.

Az önkormányzat feladata is meghatározó; elsősorban a természetes élőhelyek védelmében, a helyi lakosság és a turizmus iránt érdeklődő látogatók tudatformálásában.

4.5. Települési és épített környezet

4.5.1. Környezet tisztasága

A település belterületén a magántulajdonban lévő ingatlanok környezete rendezett, tiszta. A közterületek, ipari egységek, intézmények gondozottsága kifogásolható.

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan szervezettel, amely rendszeresen gondoskodik a város tisztaságáról.

Közterületek tisztántartása közmunkásokkal történik.

A település külterületén ugyancsak gondot jelent a természet látogatóinak gondatlansága által kialakult szemetelésből.

4.5.2. Zöldfelületek

Pomáz városban, az önkormányzat kezelésében található belterületi zöldfelületeken a köztéri bútorok állapota közepes, a növényzet – az önkormányzat lehetőségeiből fakadóan - gondozott. A belterületi zöldfelületek területe 6 ha, ami az összterület 0,1 , illetve a belterület 1,4 %-a.

A zöldterületek, parkok helyi vagy természetvédelmi védettséget nem élveznek, védelem alá helyezésüket az önkormányzat nem tervezi. A város helyi rendeleteiben a meglévő és építendő a közterületek, parkok kezelésének szabályozása elengedhetetlen. Azok területét lehetőség szerint nem szabad csökkenteni és gondoskodni kell parkosításukról.

Települési zöldfelületek

Zöldfelület megnevezése	Területe /m ² /	Növényzet és köztéri bútorok állapota	Védett (igen/nem; helyi vagy országos)
Buszforduló	1.000	Elfogadható	Nem
Diófa-utca	1.000	Elfogadható	Nem
Beethoven-sarok	400	Jó	Nem
Szent-Miklós tér	400	Jó	Nem
HÉV állomás	18.000	Rossz	Nem
Szelistye park	12.000	1/3 jó, 2/3 rossz	Nem
Kastély park	3.600	Elfogadható	Igen
Sportpálya	8.000	Elfogadható	Nem
Nádas-tó (nádas terület)	1.000	Rossz	Kivont
Barát-patak	5.000	Rossz	Kivont
Klissza-domb	20.000	Jó	Kivont
Temető	25.000	Elfogadható	Nem

A városban kialakított zöldterületek, un. más célra nem hasznosítható részekben alakultak ki.

A városnak nincs közparkja.

Vízfelületek

Vízfelületek megnevezése (belterületen)	Területe	Állapota	Védett (igen/nem; helyi vagy országos)
Dera-patak	4.500	Változó	Orsz. Védett
Barát-patak	200	Rossz	H.r.tervezett
Nádas-tó	1.000	Rossz	H.r.tervezett

Értékes vizes élőhelyek

Megnevezés	Területe (ha)	Védett terület	Védelmét tervezik	Tulajdonos / kezelő
Barát-patak	0,1	Nem	Igen	Terápiai Int.
Nádas-tó	10,0	Nem	Igen	Magántul.

Értékes zöld- és vízfelületei, valamint azok természeti értékei nagyobb odafigyelést igényelnek.

4.5.3. Turisztika

A festői környezet, a jó levegő, a változatos élővilág, a turista útvonalak sokasága számtalan lehetőséget kínál a turizmus szinte valamennyi ágának. A gyalogos kirándulók, a kerékpározók, a sziklamászók, a barlangászok számára Pomáz környéke valóságos turistaparadicsom.

Közlekedés-földrajzi helyzete előnyös: A Budapest-Szentendre HÉV-vonal megbízható, sűrűs induló járataival könnyen megközelíthető a fővárosból.

A városból indulnak ki a Pilisbe és a Visegrádi-hegységbe vezető országutak, a Duna közelsége még a vízi túrázás lehetőségét sem zárja ki.

Helyzeti és történelmi adottságainál fogva Pomáz a turistaforgalom egyik első központjává vált.

Ezen az értékek megőrzése és megtartása szempontjából a település fejlesztése elengedhetetlen, mindazon tényezők (infrastruktúra, természetvédelem stb.) kiemelt szinten kezelésével, amelyek meghatározó szerepet töltenek be az idelátogatók és a helyi látogatók szempontjából egyaránt.

4.5.4. Épített környezet

A településszerkezet elsősorban „öntevékeny” módon jött létre. A település építményeinek állapota stagnál, illetve romlik.

A építmények (lakás, középület, intézmény, út, ipari épület stb.) folyamatos felújítása elmaradt közvetlen környezetével együtt. Ezért jelentős szabályozás szükséges.

A városrendezési terv elkészült, mely szabályozza a település területeinek funkcióját, a beépítés módját stb.

Az országos jelentőségű védett műemlékek a következők:

Megnevezés	Építészeti stílus	Építés éve	Hrsz	Cím
Református templom	Klasszicista	1814-1828	1	Hősök tere
Görögkeleti templom	Mai alakjában barokk	1719-1722	585	Szerb u.
R.k. templom	Barokk	1768	601	Templom tér
Zeneiskola, volt Teleki kastély	Barokk, átalakítva eklektikus stílusban a 19. Században	1773		
Vár- és templomrom	Gótikus	14-15. sz.	298/3	Klissza, a ref. Temető fölött
Római kori villa maradványai			0224/8	Lugi dűlő
Templomrom,	Középkori		045/1	Szente-dűlő
Kolostorrom	Román	12. sz.	035561	Nagykovácsi puszta
Szt. Orbán kápolna				

A város általános rendezési terve részletesen kitér az erre vonatkozó előírásokra és feladatokra.

A rendezési terv szigorúan figyelembe vette mindazon környezetvédelmi problémákat (levegőszennyezés, zajvédelem stb.) ami a város környezetvédelmi helyzetének javítását eredményezték, melynek eléréséhez a követelmények szigorú betartása szükséges.

4.5.5. Környezet - egészségügy

A település-egészségügyi feladatok között szereplő feladatok ellátása a – városüzemeltetési feladatok kivételével – a szolgáltatók által - szervezett formában történik.

Az ivóvíz ellátást, hulladékgyűjtést, szennyvízelvezetést, tisztítást szakirányú szolgáltató végzi, bekapcsolódva a fejlesztések, kivitelezések munkáiba.

A lakosság közvetlen környezetét érintő és az ott tartózkodásban meghatározó szerepet betöltő környezet-ismerettel kapcsolatos tudatformálás a szokványos, médián keresztüli információáramlás hiányos.

4.5.6. Környezetvédelmi vonatkozású tervek, önkormányzati rendeletek

Pomáz Város Önkormányzata a környezetvédelmet érintő, illetve ahhoz kapcsolódó helyi rendeletek közül a köztisztasági szolgáltatást szabályozó rendeletekkel rendelkezik.

A környezetvédelmi program elfogadását követően rövid határidőn belül el kell készíteni a további (környezetvédelmi, zöldterület-gazdálkodási állattartási stb.) rendeleteket.

5. Hulladékgazdálkodás

5.1. Adatok

Hulladékgyűjtés			
Szolgáltató	Szentenrei Jarosi Szolgáltató R.		
Gyakoriság	4 /hó		
Lefedettség	100 %		
Gyűjtött hulladék mennyisége	420 tonna/hónap		
Nem kommunális hulladék gyűjtése, ártalmatlanítása	Az ipari hulladékot 24 konténerrel szállítják el, 500 t/év		
Eszközpark	Gyűjtőjármű (típus és darabszám):	3	Edényzet (típusa és darabszám): ?
Hulladékfeldolgozás (van/nincs);	típusa (pl. komposzttelep, abroncsfeldolgozó, stb.): NINCS		
Lomtalanítás	Egy alkalom/év		

5.2. Szilárd hulladékgyűjtés és kezelés

Háztartási hulladék:

Pomázon a kommunális hulladék szervezett gyűjtése megoldott. A belterületen található háztartások mindegyike bevont a szervezett hulladékgyűjtésbe.

A Szentendrei Jarosi Szolgáltató Rt. végzi a szervezett hulladékgyűjtést, havi 4 alkalommal, ami havonta 420 t hulladék gyűjtését és elszállítását jelenti.

A hulladékot a lakosság hulladékgyűjtő - 80, 110, 240 l-es - edényekben gyűjti.

A hulladék a bicskei hulladéklerakó-helyre kerül. Üzemeltetője a Rumpold Kft. A szeméttelp engedéllyel rendelkezik, kapacitása, mintegy 10 évig tartó működést jelent, melyhez az önkormányzatnak szerződése van.

Hulladékgazdálkodás		
Kommunális hulladéklerakók (név, hely)	1.	2.
	Pomázi hulladéklerakó hely (LEZÁRT)	Bicskei hulladéklerakó hely
Engedély kiadás éve:	-	? (üzemeltető)
Kapacitás	Megtelt, 775.000 m ³	10 év
Várható élettartam		10 év
Szigetelés	Nincs	Nincs
Csapadék- és csurgóvíz gyűjtés	Nincs	Nincs
Figyelőkutak	Vannak	Vannak
Üzemeltető	Volt Concord Invest Rt.	Rumpold Kft.
Tulajdonos/kezelő	Pomáz Város Önkormányzata	Rumpold Kft.
Réteges takarás (van/nincs)	Volt	Van
Tömörítés (van/nincs)	Volt	Van
Szelektálás (van/nincs)	Nincs	Részben
Műszaki védelem (van/nincs); típusa	Nincs	Van
Tervezett lerakók, átrakók	-	- további fejlesztés Bicskén, vagy - a régióban
Hulladékátrakó (van/nincs; helye)	-	Szentendre, tömörítéssel

Települési köztisztaság	
Közterületi szemégyűjtők (méret és darabszám)	40 db
Közterületi szemégyűjtők ürítésének gyakorisága	Kettő alkalom /hét
Ürítést végző szervezet	VSZ. Rt.
Hulladékszigetek száma és jellege (frakciók száma)	-

A város hulladékgyűjtési programmal nem rendelkezik.

Szelektív gyűjtés illetve lerakás a településen még nincs, az iskola szervezésével és a diákok segítségével a településen alkalmasszerűen papírgyűjtési akciók történnek.

Pomáz Város Önkormányzata nem szabályozta helyi rendelettel a települési és a mezőgazdasági zöldhulladék kezelését, ezért rövid időn belül el kell készíteni a zöldhulladék ártalmatlanítását is magába foglaló környezetvédelmi rendeletet.

A szervezett hulladékgyűjtésnek és az évenkénti egyszeri történő **lomtalanításnak** köszönhetően az illegális hulladéklerakás jelentős problémaként a településen időszakosan jelentkezik.

Gyakran használt illegális hulladéklerakó helyek	Elhelyezkedés (távolság és irány a településtől)	Lerakott hulladék becsült mennyisége (m³/)	Felszámolására történt kezdeményezés
1. Orlovác	100 m	6-8 m ³ /hó	Havonta
2. NYÁRFÁS	1000 m	6	Havonta
3. Szemételepi út	500 m	15	Havonta
4. Majdánpoczó	400 m +/- 100 m	4-5	
5. Vár utca		4	Konténertelepítés
Összesen		35-38	

Mindezen túl a Dera-patak medrébe is kerülnek különböző hulladékok (gépkocsi és háztartási tartozékok, építési hulladékok).

A település köztisztasága részben a lehetőségeihez mérten - jó, kézi szemetesekből egyelőre 40 db darab került kihelyezésre, amelyeket rendszeresen - heti 2 alkalommal ürítenek. A közterületeken lévő kézi hulladékgyűjtők számát az önkormányzat pályázati források segítségével szeretné növelni.

5.3. Folyékony hulladékgyűjtés és kezelés

A településben található, több mint 2400 zárt szennyvíztárolóból, mintegy 1000 szikkasztó.

A szippantott szennyvíz mennyisége 10.000 m³/év.

A derítóból szippantós kocsival szállítják a szennyvizet a szentendrei szennyvíztisztítóba.

Pontos adattal nem rendelkezik az önkormányzat.

5.4. Ipari, mezőgazdasági, veszélyes hulladékok

Települési hulladékként kezelt egyéb hulladék:

Az egészségügyi hulladékok elégetése jogszabályban meghatározott.

Az építési törmelék a szentendrei szemételepre, vagy illegális helyre kerül.

Ipari hulladék.

Az iparterületeken és intézményeknél keletkező hulladék gyűjtése 24 db 3 m³-s konténerrel történik, havi egyszeri ürítéssel.

Mezőgazdasági hulladék:

- szilárd hulladék komposztálása egyénektől függően történik.
- állattartás minimális a városban, mellyel kapcsolatos követelményeket az önkormányzatnak helyi rendeletben kell szabályoznia.

Veszélyes hulladék: a lezárt hulladéklerakó területén van.

6. Zaj és rezgésvédelem

A közúti személyforgalom okozta zaj-, és rezgésterhelés a településen jelentős, a települést átszelő 1111 –1112 sz. közút forgalma miatt.

Az egyre növekvő forgalom a zaj – és rezgésproblémák mellett a légszennyezés fokozatosan növekszik.

Elkerülhetetlen a kerülőút és az „egyutcás” közúti közlekedés okozta ártalmak csökkentését a déli, új, főút terhelését csökkentő új út megépítését.

További zaj ártalmak a vendéglátóhelyek és gépkocsikból kibocsátott szórakoztató zene.

Problémát jelent, a település belterületén áthaladó HÉV járat üzemeltetésével járó zajártalom.

7. Energiagazdálkodás

Az elektromos energia szolgáltatója a városban az ELMŰ Rt. – Budapest –, a gázzolgáltató a TIGÁZ Rt. – Szolnok –.

A település energiaforgalma	Elektromos energia felhasználás a településen (kW/év)	Gázfelhasználás a településen (m ³ /év)
Lakossági energiafelhasználás	12.000.000	6.900.000
Intézményi energiafelhasználás		
Középületek fűtésére felhasznált energia (típus, /év)		150.000
Középületek világítására használt energia (kW/év)	70.000	
Közvilágítás átlagos éves energiafelhasználása	480.000	

Alternatív energiaforrások hasznosításával nem foglalkoztak a városban.

Takarékossági program a településre nem készült.

A közvilágítás korszerűsítés megvalósult a városban, az intézmények energiakorszerűsítési programja összeállítás alatt áll.

Az elektromos ellátás légvezetékkel épült, ami a kisméretű területeken – amennyiben városképi szempontból elfogadható – továbbra is javasolt.

8. Környezeti tudat és szemlélet

Az embert körülvevő környezet jelentősen befolyásolja a lakosság egészségi állapotát és életkilátásait. Ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet és ez a kölcsönhatás mind az emberi egészségre, mind a környezetre komoly hatással van.

A környezetvédelmi célok megvalósításában fontos szerepet – koordináló - tölt be az önkormányzat.

A lakosság aktív részvétele nélkül a környezet-egészségügyi célkitűzéseket nem lehet végrehajtani. Minden ágazat stratégiájába - államigazgatási és önkormányzati szinten egyaránt - be kell építeni a fenntarthatóság elvét. Valamennyi társadalmi, gazdasági döntésnél figyelembe kell venni a természeti értékek megőrzését, az erőforrások takarékos felhasználását.

Szoros együttműködést kell kialakítani a környezet-egészségügyi igazgatási szervek között a hatékonyságának fejlesztése érdekében.

Ez két irányt jelent, a környezetvédelmi területeket, ahol az ok – okozat - megoldás ismert és azok a területek, amelyek a közegészségügyi még ismeretlen területei: levegőminőség és a légúti megbetegedések közötti kapcsolat, az ivóvíz-szennyezők és összetevőinek hatásai, a toxikus és daganatkeltő vegyi anyagok hatásai, a hulladékok minősítésének szempontjai.

A célok megvalósításához szükséges ismereteket minden érintettel meg kell ismertetni és tudatni a közvetlen környezetét és személy szerint, őt illető feladatokat.

Pomáz város intézményeiben, programjaiban kiemelten, mint környezetvédelem nem szerepelt.

A program céljaiban szereplő feladatok megvalósításához elengedhetetlen a lakosság tudatos felkészítése.

II.
KÖRNYEZETVÉDELMI
PROGRAM

TARTALOMJEGYZÉK

1. Vízminőség-védelem

1.1. A település ivóvízellátása

1.1.1. Lakossági- és ipari vízellátás

1.1.2. A közkifolyók üzemképességének felülvizsgálata és az eredménytől függő intézkedések megtétele

1.2. Szennyvíz-elhelyezés

1.2.1. Szennyvíz-elhelyezési program elkészítése

1.2.2. Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése

1.2.3. A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozó háztartások számának növelése

1.2.4. Folyékony hulladék ártalmatlanítása

1.3. Vízvezetés rendezése

1.3.1. Településrész vízvezetési rendszerének kiépítése

1.3.2. Folyó- és állóvizek rendezése

1.3.2.1. Dera - patak rendezése

1.3.2.2. Víz tározó kialakítása

2. Levegőtisztaság-védelem

2.1. Ipari és egyéb tevékenységet folytató, illetve telephelyet létesítő gazdasági szervezetek jogszabályoknak megfelelő kialakítása és üzemeltetése

2.2. A településen átmenő forgalom csökkentése, közlekedési körülmények javítása

2.2.1. Forgalomoptimalizálási tanulmány készítése

2.2.2. Kerülő utak kiépítése

2.2.3. Szilárd burkolatú utak arányának növelése

2.3. A lakossági gázbekötések arányának növelése

2.4. Lakossági parlagfű irtó akciók szervezése

3. Talajvédelem

3.1. A főbb területhasználatok

3.1.1. Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése

3.1.2. Növénytermesztés

3.1.3. Családi gazdaságok / farmgazdaságok kialakítása

3.2. Potenciális szennyező források

3.2.1. Meglévő szeméttelép rekultiválása

3.2.2. Ipari Park kialakítása során települő gazdasági szervezetek környezetvédelmi követelményeket kielégítő feltételek szerinti üzembe helyezése

4. Természet- és tájvédelem

4.1. Természeti érték leltár létrehozása

4.2. Duna – Ipoly Nemzeti Park területe

4.2.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása

4.2.2. Élőhely – fejlesztés

4.2.3. Erdővédelem, erdőtelepítés

4.3. Tájsebek

4.3.1. Tájsebek, felhagyott bányák, anyagnyerő helyek rehabilitációja

4.3.1.1. Mészköbánya rekultivációja

5. Települési és épített környezet védelme

5.1. Települési környezet tisztasága

5.1.1. Közterületek tudatos tisztántartása

5.1.2. Nyíltvizek rendezése

(Dera patak, Barát patak, Sicombria patak, Susnyár száraz ér, Nádas-tó Dera-patak)

5.1.3. Hulladékgyűjtési terv készítése

5.1.4. Köztéri hulladékok szervezett összegyűjtése

5.2. Zöldfelület - gazdálkodás

5.2.1. Települési zöldfelületek és természeti környezet

5.2.1.1. Meglévő zöldterületek rendezése

5.2.1.2. Közparkok kialakítása (Klissza Szelistye. Predobrodich dűlő)

5.2.1.3. Kastély park helyreállítása

5.2.1.4. Emléktemető kialakítása

5.3 Turisztika

5.3.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása

5.3.2. Kerékpárút kiépítése

5.4. Épített környezet védelme

5.4.1. Településközpont rekonstrukciója, alközpontok kialakítása.

5.4.2. Kastély park helyreállítása

5.4.3. Emléktemető kialakítása

5.5. Környezet - egészségügy

5.5.1. Lakossági parlafű irtó akciók szervezése

5.6. A helyi rendelkezések és szabályzatok módosítása (jogalkotás)

6. Hulladékgyűjtés

6.1. Hulladékgyűjtési terv készítése

6.2. Kommunális hulladék összegyűjtése és környezetvédelmi követelmények szerinti ártalmatlanítása

6.2.1. Szelektív hulladékgyűjtés beindítása

6.2.2. A települési és a mezőgazdasági zöldhulladék, illetve bio (szerves) hulladék lakossági komposztálásának elősegítése

6.2.3. Döngkút megszüntetése és új létesítése

6.3. Illegális hulladéklerakók megszüntetése, illetve az illegális hulladéklerakás csökkentése, a területek rekultiválása

6.4. Lomtalanítás szervezése évi két alkalommal.

6.5. A helyi rendelkezések és szabályzatok módosítása (jogalkotás)

7. Zaj és rezgés elleni védelem

7.1. Zajtérkép készítése

7.2. Ipari eredetű zaj és rezgés csökkentése

7.3. Kerülő utak kiépítése

7.4. Vasút közlekedésből eredő zaj csökkentése

7.5. Szolgáltató egységek által kibocsátott zaj ártalmak csökkentése

8. Energiagazdálkodás

8.1. Energiatakarékosság

8.1.1. Energiatakarékossági program elkészítése

8.1.2. Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről

8.1.3. Közintézményi energiafelhasználás csökkentése

8.2. Elektromos energiaellátás

8.2.1. Elektromos energiaellátás javítása

8.2.2. Közterületi energiafelhasználás csökkentése

8.3. Tüzeléstechnika

8.3.1. Gázprogram megvalósítása

9. Környezet-egészségügy

9.1. Környezet-egészségügyi program kidolgozása

9.2. A környezet-egészségügyi program megvalósítása a helyi lakosság, civil szervezetek bevonásával

9.3. Kommunális feladatok ellátása

9.4. Kommunális feladatok szervezett ellátása

10. Környezeti tudat- és szemléletformálás

10.1. A lakosság tájékoztatása

10.2. Környezettudatos nevelés

10.3. A helyi lakosság, civil szervezetek bevonása a környezetvédelmi feladatokba

1. Vízminőség-védelem

1.1. A település ivóvízellátása

1.1.1. Lakossági- és ipari vízellátás

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata, a város lakossága és az ott működő gazdasági szervezetek

Cél

A település-fejlesztés feltételeinek megteremtése.

Leírás

A település ivóvíz ellátása biztosított. Azonban a tervezett fejlesztések – ipari park, lakótelepek, üdülő terület - miatt elengedhetetlen a kapacitásnövelés, szakaszos megvalósítással.

Operatív lépések

1. A fejlesztési tervek alapján közműtervek elkészítése
2. Lakossági igény felmérése
3. Pályázatok beadása
4. Víziközmű társulás létrehozása
5. Kivitelezés meghirdetése
6. Kivitelezés
7. Fogyasztók rákapcsolása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A fejlesztési tervek alapján közműtervek elkészítése												
2. Lakossági igény felmérése												
3. Pályázatok beadása												
4. Víziközmű társulás létrehozása												
5. Kivitelezés meghirdetése												
6. Kivitelezés												
7. Fogyasztók rákapcsolása												
Forráslehetőség:	VICE, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Lakossági igények eredménye
- ⇒ Fogyasztók rákapcsolása

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat, szolgáltató, társulás

1.1.2. A közkifolyók üzemképességének felülvizsgálata és az eredménytől függő intézkedések megtétele

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

Ivóvíz ellátás biztosítása.

Leírás

A városban lévő közkifolyók helyreállítása / szükség esetén megszüntetése.

Operatív lépések

1. Felmérés a meglévő közkutak állapotáról
2. A közkifolyók szükségességének megállapítása
3. Közkifolyók helyreállítása / vagy megszüntetése

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Felmérés a meglévő közkifolyók állapotáról												
2. A közkifolyók szükségességének megállapítása												
3. Közkifolyók helyreállítása / vagy megszüntetése												
Forráslehetőség:	Saját forrás											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ A közkutak szükségességének megállapítása

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat, szolgáltató

1.2. Szennyvíz-elhelyezés

1.2.1. Szennyvíz - elhelyezési program elkészítése

A szennyvíz-elhelyezés megoldásához szennyvíz-elhelyezési program elengedhetetlen.

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A településen keletkező szennyvíz környezetkímélő elhelyezésének megoldásához olyan környezetvédelmet jelentősen előtérbe helyező program készítése, mely a jelen települési Környezetvédelmi Program részét képezi. Annak megállapításait figyelembe véve az elkövetkezendő tervezési fázis kiindulásának tekinthető.

Leírás

A közműves szennyvízelvezetés kialakításának szükségességét gazdasági és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével, jogszabályilag meghatározott módon igazolni kell. Erre szolgál az előkészítési munka első lépéseként elkészítendő szennyvíz-elhelyezési program készítése.

Operatív lépések

1. Jelenlegi állapot felmérése (geológiai, talajtani stb.)
2. Hálózat - bővítés felmérése
3. A szennyvíztisztító telep technológiai vizsgálata.
4. A vizsgálatok alapján szükséges intézkedések meghatározása
5. A program elkészítése

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Jelenlegi állapot felmérése (geológiai, talajtani stb.)												
2. Hálózat - bővítés felmérése												
3. A szennyvíztisztító telep technológiai vizsgálata.												
4. A vizsgálatok alapján szükséges intézkedések meghatározása												
5. A program elkészítése												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ A szennyvíz-elhelyezési program készleté

Szervezet

Felelős:

önkormányzat

1.2.2. Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata, helyi lakosság

Cél

A településen keletkező szennyvíz környezetkímélő elhelyezésének megoldása.

Leírás

A közműves szennyvízelvezetés kialakításának szükségességét gazdasági és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével, jogszabályilag meghatározott módon igazolni kell. A hálózat kiépítésén túl az összegyűjtött szennyvíz legalább biológiai tisztításáról és elhelyezéséről is gondoskodni kell.

Operatív lépések

A cél megvalósításának operatív lépései:

1. Tanulmányterv készítés
2. Tervek elkészítése
3. Forráslehetőségek feltárása
4. Versenytárgyalás lebonyolítása
5. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Tanulmányterv készítés												
2. Tervek elkészítése												
3. Forráslehetőségek feltárása												
4. Versenytárgyalás lebonyolítása												
5. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	VICE, megyei támogatás											

Monitoring

A program eredményeként megvalósuló fejlesztések számbavételénél a lehetséges mutatók:

- ⇒ A közművesített területen élők számának növekedése, a közműolló szűkülése;
- ⇒ Az újonnan épült szennyvízcsatorna-hálózat hossza;
- ⇒ Az összes keletkezett szennyvízből a tisztított szennyvíz arányának növekedése;
- ⇒ Lakosság ellátottságának javulása, életminőségének emelkedése;
- ⇒ Környezeti állapot további romlásának megakadályozása, késleltetése: főként a talaj és felszín alatti (mind sekély, mind rétegvizek, különös tekintettel a sérülékeny vízbázisok területén), illetve a felszíni vizek minőségének változásán keresztül mérhető, amennyiben az egyéb szennyező hatások kiszűrése megoldható.

Szervezet

Irányítás: önkormányzat,

1.2.3. A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozó háztartások számának növelése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata, helyi lakosság

Cél

A kiépült csatornahálózatra, a rákötött háztartások arányának 100%-ra való növelése.

Leírás

A települések lakossági adatai (önkormányzatok, VÍZIG) alapján a háztartások két-harmada vette igénybe a kiépített szennyvízcsatornákat.

A település környezetvédelmi tényezői alapján ösztönözni kell a lakosságot a háztartás bekapcsolását a hálózatra.

Operatív lépések

1. A rákötések felülvizsgálata, illetve a rákötetlen egységek meghatározása.
2. Hálózati rákötések kivitelezése

A motiválás eszközei lehetnek például:

- lakosságnak tájékoztató,
- önkormányzati rendeletek, melyek kötelezővé teszik az ingatlan előtt húzódó csatornára való rácsatlakozást,
- a rendeletben előírtak ellenőrzése és szükség esetén szankcionálása
- a rákötés kiépítésének költségeinek támogatása:
 - = bekötési terv elkészítése,
 - = bekötési munkálatok ingyenes szakfelügyeletének biztosítása a szolgáltató által
- kedvezményes hitelfelvétel.

Ütemterv

Feladat	Ütemezés															
	1. év				2. év				3. év				4. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév				negyedév			
1. Motivációs tanulmány																
2. Forráslehetőségek feltárása																
3. Rákötés (80%)																
4. Rákötés (90%)																
5. Rákötés (100%)																
Forráslehetőség:	VICE															

Monitoring

A program eredményeként megvalósuló fejlesztések számbavételénél a lehetséges mutatók:

- ⇒ A közművesített területen élők számának növekedése, a közműháló szűkülése;
- ⇒ Az újonnan épült bekötőcsatorna hálózat hossza;
- ⇒ Az összes keletkezett szennyvízből a tisztított szennyvíz arányának javulása;
- ⇒ Lakosság ellátottságának javulása, életminőségének emelkedése;
- ⇒ Környezeti állapot további romlásának megakadályozása, késleltetése: főként a talaj és talajvizek (mind sekély, mind rétegvizek, különös tekintettel a sérülékeny vízbázisok területén), illetve a felszíni vizek minőségének változásán keresztül mérhető, amennyiben az egyéb szennyező hatások kiszűrése megoldható.

Szervezet

Irányítás:

önkormányzat

1.2.4. Folyékony hulladék ártalmatlanítása

Érintettek

Helyi lakosság

Cél

A településben keletkező szennyvíz környezetvédelmi követelményeknek megfelelő vezetékes rendszerrel történő összegyűjtése és ártalmatlanítása.

Leírás

A településben lévő háztartások 1/3-a derítőben gyűjti, és szippantó kocsival szállítja el a szennyvizet. A derítők műszaki paraméterei – általános tapasztalatok alapján – kifogásolhatóak, ezért megszüntetésük vízvédelmi és talajvédelmi szempontból elengedhetetlen.

Operatív lépések

1. A rákötések felülvizsgálata, illetve a rákötetlen egységek meghatározása.
2. Hálózati rákötések kivitelezése

A motiválás eszközei lehetnek például:

- lakosságnak tájékoztató,
- önkormányzati rendeletek, melyek kötelezővé teszik az ingatlan előtt húzódó csatornára való rácsatlakozást,
- a rendeletben előírtak ellenőrzése és szükség esetén szankcionálása
- a rákötés kiépítésének költségeinek támogatása:
 - = bekötési terv elkészítése,
 - = bekötési munkálatok ingyenes szakfelügyeletének biztosítása a szolgáltató által
- kedvezményes hitelfelvétel.

Ütemterv

Feladat	Ütemezés															
	1. év				2. év				3. év				4. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév				negyedév			
1. Motivációs tanulmány																
2. Forráslehetőségek feltárása																
3. Rákötés (80%)																
4. Rákötés (90%)																
5. Rákötés (100%)																
Forráslehetőség:	VICE															

Monitoring

A program eredményeként megvalósuló fejlesztések számbavételénél a lehetséges mutatók:

- ⇒ A közművesített területen élők számának növekedése, a közműháló szűkülése;
- ⇒ Az újonnan épült bekötőcsatorna hálózat hossza;
- ⇒ Az összes keletkezett szennyvízből a tisztított szennyvíz arányának javulása;
- ⇒ Lakosság ellátottságának javulása, életminőségének emelkedése;
- ⇒ Környezeti állapot további romlásának megakadályozása, késleltetése: főként a talaj és talajvizek (mind sekély, mind rétegvizek, különös tekintettel a sérülékeny vízbázisok területén), illetve a felszíni vizek minőségének változásán keresztül mérhető, amennyiben az egyéb szennyező hatások kiszűrése megoldható.

Szervezet

Irányítás:

önkormányzat

1.3. Vízvezetés rendezése

1.3.1. Településrész vízvezetési rendszerének kiépítése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A település fejlesztés programjához tartozik a meglévő rendszer helyreállítása, illetve bővítése.

Leírás

A település csapadékelvezető árok rendszer a kiépítés óta elhanyagolt, a folyamatos tisztítás elmaradt, ugyanakkor a településben összegyülemlt csapadék vízgyűjtője a Dera – patak.

A településben üzemelnek olyan derítők, melyeket a meglévő csapadékelvezető árkokba kötöttek, ezek felszámolása az elsődleges feladat.

A városban kiépült utcákban a csapadékelvezető árkok kiépítése szakaszos. Egységes vízvezetés nem biztosított.

Operatív lépések

1. Meglévő csapadékelvezető árkok állapotának felmérése
2. A szennyvíz rákötések feltárása
3. A város csapadékelvezető árok - rendszer teljes tervdokumentációjának elkészítése, szem előtt tartva a meglévő közmű hálózatot, a várható fejlesztéseket
4. A szennyvíz rákötések megszüntetése
5. A meglévő hálózat kitisztítása
6. A meglévő hálózat felújítása
7. Az új csatorna építések végrehajtása, igazodva az út és egyéb közműépítésekhez

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Meglévő csapadékelvezető árok állapotának felmérése												
2. A szennyvíz rákötések feltárása												
3. A város csapadékelvezető árok-rendszer teljes tervdokumentációjának elkészítése, szem előtt tartva a meglévő közmű hálózatot, a várható fejlesztéseket												
4. A szennyvíz rákötések megszüntetése												
5. A meglévő hálózat kitisztítása												
6. A meglévő hálózat felújítása												
7. Az új csatorna építések végrehajtása, igazodva az út és egyéb közműépítésekhez												
Forráslehetőség:	VICE, megyei támogatás, Agrártámogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Meglévő csapadékelvezető árok-rendszer állapotának felmérése
- ⇒ A szennyvíz rákötések feltárása
- ⇒ A szennyvíz rákötések megszüntetése
- ⇒ A meglévő hálózat kitisztítása
- ⇒ A meglévő hálózat felújítása

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat
 Felelősök: önkormányzat

1.3.2. Folyó- és állóvizek rendezése

1.3.2.1. Dera - patak rendezése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A települést átszelő patak rendezése.

Leírás

A településben már okozott problémát, hogy a patak nem bírta el a csapadékmennyiséget és elárasztotta a települést.

A települést hosszanti irányban átszelő patak rendezetlen, teljes felújításra szorul. A környezet – a patak településen belüli elhelyezkedése miatt – rendbe hozatala elengedhetetlen feladat.

Operatív lépések

1. Geodéziai felmérés a forrástól a Dunáig.
2. Kiviteli tervdokumentáció elkészítése a felújításhoz
3. Pályázati támogatások megszerzése
4. Kivitelezés meghirdetése
5. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Geodéziai felmérés a forrástól a Dunáig.												
2. Kiviteli tervdokumentáció elkészítése a felújításhoz												
3. Pályázati támogatások megszerzése												
4. Kivitelezés meghirdetése												
5. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	VICE, Agrártámogatás, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Geodéziai felmérés
- ⇒ Kivitelezés

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

1.3.2.2. Víztorozó kialakítása

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A térségben összegyülemelő vízmennyiség befogadása.

Leírás

Az előző pontban említett vízvezetési gondok a víztorozó kialakításával oldható meg, ami alapfunkciója mellett idegenforgalmi célokat is szolgálhat.

Operatív lépések

1. Szükséges felmérések elvégzése
2. Kiviteli tervdokumentáció összeállítása, engedélyeztetése
3. Pályázatok benyújtása
4. Kivitelezés meghirdetése
5. Kivitelezés
6. Idegenforgalmi célok megvalósítása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Szükséges felmérések elvégzése												
2. Kiviteli tervdokumentáció összeállítása, engedélyeztetése												
3. Pályázatok benyújtása												
4. Kivitelezés meghirdetése												
5. Kivitelezés												
6. Idegenforgalmi célok megvalósítása												
Forráslehetőség:	VICE, Agrártámogatás, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Felmérések eredményei
- ⇒ Kivitelezés
- ⇒ Idegenforgalmi rendezvények

Szervezet

A program koordinátora:	önkormányzat
Felelősök:	önkormányzat

2. Levegőtisztaság-védelem

2.1. Ipari és egyéb tevékenységet folytató, illetve telephelyet létesítő gazdasági szervezetek jogszabályoknak megfelelő kialakítása és üzemeltetése

Azonos a 3.2.2. pontban foglaltakkal.

2.2. A településen átmenő forgalom csökkentése, közlekedési körülmények javítása

2.2.1. Forgalomoptimalizálási tanulmány készítése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A közlekedés által okozott környezetterhelés csökkentés lehetőségeinek felmérése a város területén.

Leírás

A forgalomoptimalizálási tanulmányban fel kell tárnunk, hogy milyen útszakaszok mentén a legsúlyosabb a közlekedési eredetű környezetterhelés (levegő- és zajszennyezés), valamint, hogy ezeken a szakaszokon milyen jellegű beavatkozásokra van szükség és lehetőség (új útszakasz kiépítése és bekapcsolása, lassító szigetek kialakítása, úttest kiszélesítése, közlekedési lámpák összehangolása, körforgalom építése, fekvőrendőr építése, sebességkorlátozás, elkerülő utak építése, zajvédő fal építése, fasorok telepítése,

(stb.). A tanulmány értékeljen különböző alternatívákat, és tartalmazzon költségelemzést.

Operatív lépések

1. A tanulmány elkészítése

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Tanulmány elkészítése												
Forráslehetőség:	(GM), megyei támogatás, saját forrás											

Monitoring

Indikátor:

⇒ A tanulmány elkészül

Szervezet

A feladat koordinátora az önkormányzat, a Megyei Közlekedésfelügyelet és Megyei Közútkezelő Kht. segítségével.

2.2.2. Kerülő utak kiépítése

A fejlesztések szoros összefüggésben vannak a zaj- és rezgésvédelem és levegőtisztaság céljaival.

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata, Pest megyei Közútkezelő Kht.

Cél

A település teherforgalmának csökkentése, a fennálló balesetveszély és a környezetvédelmi problémák (zaj- és levegőszennyezés) megszüntetése.

A veszélyes anyagok és hulladékok szállítás közbeni – balestből eredő – talajra és azon keresztül a felszín alatti vizekbe kerülés megelőzése. (havária terv).

Leírás

Tehermentesítő út:

A település kialakulása során létrejött keskeny utcák teherbírása, a sűrű beépítés miatt elsődleges feladat a kerülő utak megépítése. Ugyanakkor nagymértékű a környezetvédelmi szennyezés, melynek felszámolása miatt legfontosabb feladat - hulladéklerakó rekultivációja mellett – a kerülő utak kiépítése.

Kapcsolódó csomópontok kiépítése

Ipari park: Ezt sűrűt továbbá a tervezett ipari park kialakítása miatt várható további forgalom – növekedés. A települést átszelő főközlekedés út egyre növekvő teherforgalma miatt balesetveszélyessé vált a központi rész. A településközpont tehermentesítése a Huszár u. felújításával és szélesítésével és a forgalom elterelésével oldódik meg.

A közlekedési rendszer kialakítása.

A meglévő és új utak csatlakozásának kiépítése szükséges.

Felüljáró:

A Szentendrei út és a HÉV vasútvonal egy szintben keresztezi egymást, ezzel állandó balesetveszély forrása, melynek megszüntetése közúti és gyalogos felüljáró megépítésével lehetséges.

Kerékpárút:

A Dera patak környezetének rendezéséhez kapcsolódik a kerékpárút, melynek tervét az önkormányzat megrendelte. Szükségét indokolja a településen belüli biztonságos közlekedés kialakítása, illetve a kerékpárturizmus feltételeinek biztosítása.

A gyalogosközlekedés biztosítása:

A településben csak részben épült ki a gyalogos közlekedéshez szükséges járda, ezért a lakó utak burkolásával párhuzamosan elengedhetetlen a járda-hálózat kiépítése. Egyrészt városképi, ugyanakkor a biztonságos gyalogos közlekedés szempontjából.

Operatív lépések

Megállapítás: a rendezési terv részét képezik a fenti feladatok.

1. Forgalom – vizsgálat
2. Forgalomszabályozási terv elkészítése
3. Kiviteli tervdokumentációk elkészítése
4. Kiviteli költségekhez támogatás megszerzése
5. Kivitelezés meghirdetése
6. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Forgalom – vizsgálat												
2. Forgalomszabályozási terv elkészítése												
3. Kiviteli tervdokumentációk elkészítése												
4. Kiviteli költségekhez támogatás megszerzése												
5. Kivitelezés meghirdetése												
6. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	GM, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Forgalom – vizsgálat eredménye
- ⇒ Támogatások megszerzése

Szervezet

Országos utaknál:

A program koordinátora: Pest Megyei Közútkezelő Kht.

Felelősök: Pest Megyei Közútkezelő Kht.

Önkormányzati utaknál:

A program koordinátora: önkormányzat

Felelősök: önkormányzat

2.2.3. Szilárd burkolatú utak arányának növelése

Cél

Az önkormányzatok kezelésében lévő utakat szilárd burkolattal kell ellátni a tervezett csatornázási munkálatokkal összhangban.

Leírás

A városban a burkolt utak aránya nagyon alacsony. A város célja a burkolt utak arányának nagymértékű növelése.

Operatív lépések

1. A burkolási munkában bevont utak meghatározása.
2. Kiviteli tervek elkészítése / engedélyeztetése
3. Támogatás szerzése pályázatok útján
4. A kivitelezési munkálatok pályázatának kiírása
5. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A burkolási munkába bevont utak kijelölése												
2. Pályázatkiírás												
3. Megvalósítás												
Forráslehetőség:	GM, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Burkolt utak aránya
- ⇒ Évenkénti beszámolók

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat
 Felelősök: önkormányzat

2.3. A lakossági gázbekötések arányának növelése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A fűtésből származó levegőszennyezés mértékének csökkentése, a lakossági vegyes tüzelés arányának minimálisra csökkentése. A lakossági gázbekötöttség aránya érje el a 100 %-ot.

Leírás

Az egyedi gázbekötések legfőbb akadálya a forráshiány illetve a lakosság motiváltságának hiánya. A lakossági gázbekötések ösztönzése érdekében egy kedvező banki hitelkonstrukcióra és egy engedélyezési szerződésre van szükség a gázmű társulat és a lakosság között, amelyek segítségével a háztartások több év alatt törlesztik a bekötés bank által fedezett költségeit.

Operatív lépések

1. Lakossági igény (érdeklődés egy ilyen jellegű rendszer iránt) felmérése.
2. Kedvező konstrukciót kínáló bank kiválasztása, részletek egyeztetése.
3. Gázbekötések kivitelezése

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Lakossági igény felmérése												
2. Kedvező konstrukciót kínáló bank kiválasztása												
3. Gázbekötések kivitelezése												
Forráslehetőség:	Lakossági forrás											

Indikátorok

Indikátorok:

- ⇒ Adatbázis a lakossági igényekről
- ⇒ Engedményezési szerződés feltételei és körülményei ismertek; szerződés megkötése
- ⇒ Gázhálózatra való rákötöttség aránya

Szervezet

A megvalósítást irányító szervezet Pomáz Város Önkormányzata, felelős a szolgáltatást nyújtó bank és a gázmű társulat.

2.4. Lakossági parlagfű irtó akciók szervezése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A pollenallergiás panaszok gyakoriságának illetve kialakulásuk veszélyének csökkentése.

Leírás

A parlagfű (*Ambrosia elatior*) észak-amerikai jövevényfaj, amely bolygatott területeken tömeges lehet. Virágzása július első felétől október elejéig tart, irritációt könnyen kiváltó pollenjét nagyobb tömegben termeli, mint a fűfélék együttvéve. A pollentermelés megakadályozásának egyik hatékony és környezetbarát módja a műveletlen földek művelésének szervezése, illetve a települések környezetében a művelés alatt nem álló, frissen felhagyott területek rendszeres parlagfű-mentesítése kézi gyomlálással, a virágzás megkezdése előtti időszakban. A gyűjtés megszervezéséhez szükséges felmérni a potenciális parlagfű-termőhelyeket, majd az akció időpontjáról, helyszínéről célszerű tájékoztató szórólapokat készíttetni, amely fontos információkat is tartalmazhat a parlagfűről, illetve útmutatást adhat a növény felismeréséhez.

Operatív lépések

1. Parlagfű-termőhelyek felmérése (minden évben; potenciális termőhelyek is)
2. A gyűjtőakció (k) megszervezése
3. Lakossági tájékoztató anyag (szórólap) készíttetése
4. Gyűjtés

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés			
	Április	Május	Június	Július
1. Parlagfű termőhelyek felmérése				
2. Gyűjtőakció szervezése				
3. Szórólapkészítés				
4. Gyűjtés				
Forráslehetőség:	KAC, megyei támogatás, Agrártámogatás			

3. Talajvédelem

3.1. A főbb területhasználatok

3.1.1. Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése

Érintettek

A városban mezőgazdasági tevékenységet folytató és folytatandó szervezetek és egyéni termelők.

Cél

Mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, illetve az allergének terjedésének megelőzése.

Leírás

A jelenlegi gyakorlat szerint folytatott mezőgazdasági művelési módok kis mértékben terhelik a talajt és a talajvizet. A városfejlesztési programjában szerepel a mezőgazdaság fejlesztésére való ösztönzés, farmgazdaságok kialakítása. Ezért elengedhetetlen, hogy már az előkészítések során szemelőttartsa, és azok bevezetésére ösztönözze az érintetteket. Számos említett környezeti elemeket kímélő művelési mód ismert mind a hazai, mind a nemzetközi gyakorlatból. Az említett gyakorlatokat a gazdákkal ismertetve a mezőgazdaság okozta környezeti terhelés csökkenthető.

A földművelés bevezetése során alkalmazásra kerülő természetes és műtrágyázás során a tárolás, kiszállítás és juttatás különleges odafigyelést igényel, a környezetvédelmi tényezők (talaj, széljárás stb.) figyelembe vételével és az előírások betartásával.

Operatív lépések

1. A mezőgazdasági alkalmazott és alkalmazásra kerülő művelési módok felmérése a város területén

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Éves parlagfüves terület-kataszter
- ⇒ Szórólapok
- ⇒ A felmért parlagfüves területeken a virágzó parlagfű mennyiségének csökkenése
- ⇒ Pollenallergiás panaszok számának csökkenése

Szervezet

A megvalósítás települési szinten történik, így a felelős minden esetben a települési önkormányzat, azonban a tevékenység összehangolását és szervezését végezheti a társulati iroda.

2. A művelési módokat kiváltó, környezetkímélő művelési módokat bemutató tanulmány készítése
3. A környezetkímélő művelési módok bemutatása a helyi gazdáknak
4. A gazdáknak évente egyszeri tájékoztatás (lehetőleg a téli hónapokban) az újonnan megismert környezetkímélő mezőgazdasági művelési módokról, illetve lehetőség biztosítása az egymás közötti tapasztalatcserére

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Művelési módok felmérése												
2. Tanulmány készítése												
3. Művelési módok bemutatása a helyi gazdáknak												
4. Tájékoztatás a gazdáknak												
Forráslehetőség:	Agrártámogatások, SAPARD, megyei támogatások											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ A felmérés elkészül
- ⇒ A tanulmány elkészül
- ⇒ A környezetkímélő mezőgazdasági módokat alkalmazó gazdák aránya
- ⇒ Az évenkénti tájékoztatón megjelent gazdák aránya

A gazdajegyző végzi a program monitorozását és a munkák menetéről félévente jelentést készít.

Szervezet

A program koordinátora és felelőse a gazdajegyző.

3.1.2. Növénytermesztés

Érintettek

Helyi lakosság

Cél

A helyi lakosság megélhetésének javítása és a műveletlen földek művelésbe való bevonása.

Leírás

A térségre jellemző volt a mezőgazdasági ágazatok közül a gyümölcsstermesztés, melynek bevezetésére a körülmények, lehetőségek jelenleg is biztosítottak, illetve nagyobb szervezetek végzik.

A gyümölcsstermesztés tovább bővíthet újabb termelők bevonásával és más növények – zöldség, virág, gyógynövény (levendula), biotermesztés – telepítésével és a környezet adta lehetőségekhez igazodó gombatermesztéssel.

A földművelés bevezetése során alkalmazásra kerülő természetes és műtrágyázás során a tárolás, kiszállítás és juttatás különleges odafigyelést igényel, a környezetvédelmi tényezők (talaj, széljárás stb.) figyelembe vételével és az előírások betartásával.

Operatív lépések

1. Műveletlen földek felmérése
2. Lakossági igény felmérése
3. Ágazati és gazdasági tervek, költségvetések elkészítése
4. Érintettek tájékoztatása a lehetőségekről
5. A mezőgazdasági tevékenység beindításának megszervezése és beindítása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Műveletlen földek felmérése												
2. Lakossági igény felmérése												
3. Ágazati és gazdasági tervek, költségvetések elkészítése												
4. Érintettek tájékoztatása a lehetőségekről												
5. A mezőgazdasági tevékenység beindításának megszervezése és beindítása												
Forráslehetőség:	Agrártámogatások, SAPARD, megyei támogatások											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Műveletlen földek felmérése
- ⇒ Lakossági igény felmérése
- ⇒ Érdeklődés aránya

Szervezet

A program koordinátora és felelőse a gazdajegyző.

3.1.3. Családi gazdaságok / farmgazdaságok kialakítása

Érintettek

A városban élő lakosság

Cél

A helyi lakosság megélhetőségének javítása, műveletlen földek művelésbe való bevonása, illetve az allergének terjedésének megelőzése.

Leírás

A jelenlegi mezőgazdasági tevékenységek nagyüzemi módon történnek, ami a farmgazdaságok / családi gazdaságok létrejöttével kiegészülhet.

A földművelés bevezetése során alkalmazásra kerülő természetes és műtrágyázás során a tárolás, kiszállítás és juttatás különleges odafigyelést igényel, a környezetvédelmi tényezők (talaj, széljárás stb.) figyelembe vételével és az előírások betartásával.

Operatív lépések

1. Műveletlen földek felmérése
2. Lakossági igény felmérése
3. Ágazati és gazdasági tervek, költségvetések elkészítése
4. Érintettek tájékoztatása a lehetőségekről
6. A mezőgazdasági tevékenység beindításának megszervezése és beindítása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Műveletlen földek felmérése												
2. Lakossági igény felmérése												
3. Ágazati és gazdasági tervek, költségvetések elkészítése												
4. Érintettek tájékoztatása a lehetőségekről												
5. A mezőgazdasági tevékenység beindításának megszervezése és beindítása												
Forráslehetőség:	Agrártámogatások, SAPARD, megyei támogatások											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Műveletlen földek felmérése
- ⇒ Lakossági igény felmérése
- ⇒ Érdeklődés aránya

Szervezet

A program koordinátora és felelőse a gazdajegyző.

3.2. Potenciális szennyező források

3.2.1. Meglévő szemételep rekultiválása

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A települési lerakó bezárása, utógondozása és tájrehabilitáció elvégzése.

Leírás

A városrendezési tervében és fejlesztési programjában egyaránt szerepel a lezárt hulladéklerakó hely felszámolása talajszennyeződés és a város további fejlesztése szempontjából.

Jelenleg az összegyűjtött hulladék a bicskei hulladéklerakó-helyre kerül. Üzemeltetője a Rumpold Kft. A szemételep engedéllyel rendelkezik, kapacitása, mintegy 10 évig tartó működést jelent, melyhez az önkormányzatnak szerződése van.

Operatív lépések:

1. Szakhatóságokkal egyeztetett és elfogadtatott vizsgálati és rekultivációs program elkészítése.
2. Vizsgálatok - fúrások - elvégzése
3. Kataszterkészítés (mennyiségi és minőségi). Az ártalmatlanítási lehetőségek meghatározása.
4. Rehabilitációs tervcsomag kidolgozása és jóváhagyatása
5. Állami támogatások megszerzése
6. Kivitelező kiválasztása pályáztatás útján
7. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Szakhatóságokkal egyeztetett és elfogadtatott vizsgálati és rekultivációs program elkészítése.												
2. Vizsgálatok – fúrások – elvégzése												
3. Kataszterkészítés (mennyiségi és minőségi). Az ártalmatlanítási lehetőségek meghatározása.												
4. Rehabilitációs tervcsomag kidolgozása és jóváhagyatása												
5. Állami támogatások megszerzése												
6. Kivitelező kiválasztása pályáztatás útján												
7. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	KAC, megyei támogatások											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Furások száma, fúrások kiértékelése
- ⇒ Tervcsomag elkészítése
- ⇒ Pályázat kiírás
- ⇒ Kivitelezési munkálatok ütemtervének nyomon követése

Szervezet:

- A program koordinátora: önkormányzat
- Felelősök: önkormányzat
- Ellenőrzés: az elkészített tanulmányok, illetve a kivitelezések ellenőrzése települési szinten kataszter készül a rendszeres, illegális hulladéklerakó helyekről
- Kivitelező: vállalkozó

3.2.2. Ipari Park kialakítása során települő gazdasági szervezetek környezetvédelmi követelményeket kielégítő feltételek szerinti üzembe helyezése

Érintettek

Gazdasági szervezetek, Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A gazdasági egységek környezetvédelmet károsító tevékenységének megelőzése.

Leírás

A gazdasági egységek alaptevékenységével járó szennyeződés, melléktermékeinek vagy hulladékainak elhelyezésének jogszabályoknak megfelelő engedélyezése.

A telepítendő egységek teljes infrastruktúra ellátást igényelnek. A letelepülő ipari egységek termeléséből fakadó környezetvédelmi követelmények behatárolására az építési engedélyek kiadásakor kerül sor.

Operatív lépések

1. Építési engedélyek szigorú betartása, illetve betartatása.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Építési engedélyek szigorú betartása, illetve betartatása.												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Üzembe helyezési engedélyek kiadása

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat, I. fokú építésügyi hatóság, szakhatóságok

4. Természet- és tájvédelem

4.1. Természeti érték leltár létrehozása

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A város természeti sokféleségének megőrzése; a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal való együttműködés javítása.

Leírás

A természeti értékek megőrzésének alapvető feltétele azok ismerete, ami a legtöbb esetben szegényesnek mondható. A természeti értékek feltárásában szükséges és hasznos a Duna-Ipoly Nemzeti Park szakembereivel való együttműködés. Ha nem is teljes mértékben (ld. adatvédelem), de a természeti értékek felméréseinek eredményei az önkormányzatok számára hozzáférhetőek a nemzeti park igazgatóságánál.

Megfelelő adatbázis alapján összeállításra kerülő kiadványok, reklám anyagok útján lehetőség nyílik az egyes természeti értékek szélesebb körű megismertetésére a helyi lakossággal és az idelátogatókkal. Mindez elősegítheti azok hosszú távú fennmaradását.

Szükséges annak kivizsgálása, hogy szükséges-e egyes helyek értékek helyi védettség alá helyezése.

Operatív lépések

1. Adatbeszerzés a nemzeti parkigazgatóságtól
2. Természeti érték adatbázis kialakítása
3. További felmérések szükségességének meghatározása
4. Természeti érték-felmérések kiviteleztetése
5. Felmérések néhány évenkénti megismételése (állapotváltozások nyomon követése)
6. Kiadványkészítés
7. (Helyi védettség alá helyezés)

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Természeti érték leltár (alap) létrehozása												
2. Területi felmérések kivitelezése												
3. Kiadványkészítés												
Forráslehetőség:	(KAC)											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Természeti érték leltár
- ⇒ Újabb felmért területek kiterjedése
- ⇒ Kiadvány a természeti értékekről
- ⇒ (Helyi védett területek száma, kiterjedése)

Szervezet

A program koordinációja az önkormányzat feladata, a megvalósításhoz külső szakemberek bevonása, illetve a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal való együttműködés szükséges.

4.2. Duna – Ipoly Nemzeti Park területe

4.2.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása

Érintettek

Duna-Ipoly Nemzeti Park, Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A kirándulni vágyók szabadidő eltöltéséhez szükséges feltételek biztosítása.

Leírás

A város körül ölelő erdőségek természetvédelmi funkciójuk mellett jelentős jóléti- és turisztikai funkciót is betöltenek. A térség, a főváros népessége számára egyaránt népszerű kiránduló terület.

A szerepkör megtartásához a kiránduló helyek, turista útvonalak rendszeres karbantartása az erdei bútorokkal való ellátása és egyéb szükségletek biztosítása elengedhetetlen.

Operatív lépések

1. Meglévő turista útvonal feltérképezése
2. Az utak és kellékeinek állapot-felmérése
3. Program összeállítása a felújításhoz
4. Pályázatok benyújtása
5. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Meglévő turista útvonal feltérképezése												
2. Az utak és kellékeinek állapot-felmérése												
3. Program összeállítása a felújításhoz												
4. Pályázatok benyújtása												
5. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	KAC, megyei támogatások											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Meglévő turista útvonal feltérképezése
- ⇒ Az utak és kellékeinek állapot-felmérése
- ⇒ Kivitelezés

Szervezet

A program koordinációja az önkormányzat feladata, a megvalósításhoz külső szakemberek bevonása, illetve a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal való együttműködés szükséges.

4.2.2. Élőhely – fejlesztés

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata, Duna - Ipoly Nemzeti Park.

Cél

A város közigazgatási terület és a térség gazdag növény és állatvilágának megőrzése.

Leírás

A Duna – Ipoly Nemzeti Park területén ez folyamatosan, szakemberek irányításával történik. A város érintett területeinek (Dera-patak, Nádas-tó) mesterséges helyreállításával a város is jelentős segítséget nyújthat.

Operatív lépések

1. A vízrendezési feladatokkal együtt kell elkészíteni.

Szervezet:

Felelős:

önkormányzat

Koordinátor:

Duna – Ipoly Nemzeti Park

4.2.3. Erdővédelem, erdőtelepítés

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata, Duna - Ipoly Nemzeti Park.

Cél

Az erdők mennyiségi és minőségi védelme.

Leírás

Az erdőgazdálkodás szakszerű ellátását a Nemzeti Park látja el területén. A további területeken a termőhely további pusztulásának megelőzése érdekében elengedhetetlen feladat.

Operatív lépések

1. Területek felmérése.
2. Szükséges felmérések elvégzése (geodéziai, talaj, talajvíz stb.)
3. Javaslatok, tervdokumentációk elkészítése.
4. Pályázatok benyújtása.
5. Telepítés.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Területek felmérése.												
2. Szükséges felmérések elvégzése (geodéziai, talaj, talajvíz stb.)												
3. Javaslatok, tervdokumentációk elkészítése.												
4. Pályázatok benyújtása.												
5. Telepítés.												
Forráslehetőség:	KAC, SAPARD, agrártámogatás, megyei támogatások											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Tervszerű erdőgazdálkodás a város területén
- ⇒ A város környezetének kialakítása.

Szervezet:

Felelős:

önkormányzat

Koordinátor:

Duna – Ipoly Nemzeti Park

4.3. Tájsebek

4.3.1. Tájsebek, felhagyott bányák, anyagnyerő helyek rehabilitációja

4.3.1.1. Mészköbánya rekultivációja

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A felhagyott mészköbányák rekultivációja tájvédelmi szempontból.

Leírás

A bányák jelenleg illegális hulladék- illetve silt-lerakóhelyként funkcionálnak. A környező száraz karsztgyepes fennsíkra a terület természeti értékeit is számbavevő környezetvizsgálat készült. Gyakorlati eredmény nem született.

Operatív lépések

1. Környezetvizsgálat korszerűsítése
2. Természetvédelmi területté nyilvánítás kezdeményezése
3. Rekonstrukciós tervek elkészítése
4. Támogatások beszerzése
5. Rekonstrukciós munkák megpályáztatása
6. Rekonstrukciós munkák végrehajtása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Környezetvizsgálat korszerűsítése												
2. Természetvédelmi területté nyilvánítás kezdeményezése												
3. Rekonstrukciós tervek elkészítése												
4. Támogatások beszerzése												
5. Rekonstrukciós munkák megpályáztatása												
6. Rekonstrukciós munkák végrehajtása												
Forráslehetőség:	KAC, megyei támogatások											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Természetvédelmi területté nyilvánítás

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

5. Települési és épített környezet védelme

5.1. Települési környezet tisztasága

5.1.1. Közterületek tudatos tisztántartása

Kapcsolódik a 2.2. pontban foglaltakhoz.

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A közterület fenntartási feladatok végrehajtása helyi rendeletben foglaltak szerint.

Leírás

A település közterületeinek folyamatos tisztítása, locsolása elmaradt, ami a porszennyezést nagymértékben fokozta. A település lakosságára és az ott működő szervezetekre vonatkozó előírások betartatása is elmaradt, amit közeljövőben szigorítani kell.

Operatív lépések

1. Közterület-fenntartás megszervezése
2. Önkormányzati közterület fenntartás elvégzése
3. Az ott élők tudatosítása a rájuk háruló közterület-fenntartási feladatokról szóróanyagok elkészítésével
4. Szükség esetén szankcionálás

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Közterület-fenntartás megszervezése												
2. Önkormányzati közterület fenntartás elvégzése												
3. Az ott élők tudatosítása a rájuk háruló közterület-fenntartási feladatokról szóróanyagok elkészítésével												
4. Szükség esetén szankcionálás												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Porcsökkenés

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

5.1.2. Felszíni vizek

(Dera patak, Barát patak, Sicombria patak, Susnyár száraz ér, Nádas-tó Dera-patak)

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A település közigazgatási területén lévő vízfolyások folyamatos rendbetétele.

Leírás

A településben lévő nyílt vizek időszakonként illegális hulladék elhelyezésre szolgálnak. Tisztításuk alkalmanként történik, ezért az őszi – tavaszi tisztítás elengedhetetlen.

Operatív lépések

1. Őszi – tavaszi takarítás, part, medertakarítás (időjárástól függően)

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1 Őszi – tavaszi takarítás, part, medertakarítás												
Forráslehetőség:	VICE, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Folyamatos vízhozam

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

5.1.3. Hulladékgyűjtési terv készítése

Kapcsolódik, ill. megegyezik a 6.1. pontban foglaltakkal.

5.1.4. Köztéri hulladékok szervezett összegyűjtése

Érintettek

Pomáz Város lakossága, Pomáz Város Önkormányzat

Cél

A város közterületein keletkező hulladék összegyűjtésének minőségi javítása.

Leírás

A város közterületeire kihelyezett hulladékgyűjtők számának növelésével és esztétikus gyűjtőedények alkalmazásával minőségi javulás várható a település köztisztasági feladatainak ellátásában.

A feladat ellátásához feltétlenül szükséges a 9. És 10. Pontban foglaltak végrehajtása.

Operatív lépések

1. Igény-felmérés elkészítése.
2. Gyűjtőedények megvásárlása.
3. Gyűjtőedények kihelyezése

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés												
	1. év				2. év				3. év				
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
	negyedév				negyedév				negyedév				
Igény-felmérés elkészítése.													
Gyűjtőedények megvásárlása.													
Gyűjtőedények kihelyezése													
Forráslehetőség:	-												

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Köztisztasági feladatok színvonalas ellátása

Szervezet

Felelős:

önkormányzat

5.2. Zöldfelület - gazdálkodás

5.2.1. Települési zöldfelületek és természeti környezet

5.2.1.1. Meglévő zöldterületek rendezése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzat

*(Buszforduló Diófa utca Beethoven sarok Szent Miklós tér HÉV állomás
Szelistye park Sportpálya Nádas-tó (nádas terület) Barát-patak Klissza - domb
Temető Dera - patak Barát-patak Nádas-tó)*

Cél

A meglévő zöldterület állomány minőségi szintű kialakítása.

Leírás

A városban meglévő zöldterületek, parkok, játszóterek állaga kifogásolható.
A kerti bútorok, játszóeszközök állapota elfogadhatatlan, ISO minősítéssel nem rendelkeznek.

Operatív lépések

1. Zöldterületek felmérése.
2. Kiviteli tervek elkészíttetése
3. Támogatásszerzés a kivitelezéshez
4. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Zöldterületek felmérése												
2. Kiviteli tervek elkészíttetése												
3. Támogatásszerzés a kivitelezéshez												
4. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	ISM, SAPARD, agrártámogatás, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Kiviteli tervek elkészíttetése
- ⇒ Kivitelezés

Szervezet

Felelős:

önkormányzat

5.2.1.2. Közparkok kialakítása (Klissza, Szelistye, Predobrodich dűlő)

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

A város zöldterület állományának növelése.

Leírás

A településben lévő intézmények kerítésen belüli parkjai, növényzete megfelelő, gondozott.

A problémát a város közterület parkjainak hiánya jelenti.

A településnek nincs megfelelő színvonalas közparkja. A fejlesztések során egy-egy, másra alkalmatlan területen létrehoztak zöldfoltokat, amelyek csak részben tettek eleget szerepüknek.

Ezért elengedhetetlen feladat a város zöldterület fejlesztése a következők, e célra alkalmas területek rendezésével:

- Klissza: szabadidőközpont létrehozása, a terület adottságaihoz igazodva - régészeti lelőhely, temető közelsége - ,
- Szelistye – sétány kialakítása,
- Predobrodich dűlő – tenispályák melletti terület funkcióval felruházott zöldterület kialakítása
- Dera patak – környezetrendezés, a tervekben szereplő kerékpárút, sétány, megépítésével.

Operatív lépések

1. Beépítési tervek elkészítés
2. Pályázatok benyújtása
3. Kivitelezés megpályáztatása
4. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Beépítési tervek elkészítés												
2. Pályázatok benyújtása												
3. Kivitelezés megpályáztatása												
4. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	ISM, SAPARD, agrártámogatás, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Támogatásszerzés
- ⇒ Megvalósítás

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

5.2.1.3. Kastély park helyreállítása

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

Értékes növényzettel rendelkező építészeti érték megóvása.

Leírás

A zenei oktatás jelenleg a város különböző létesítményeiben – Mátyás Király általános Iskola, III. sz. általános Iskola, pomázi Művelődési Ház, Csobánka - történik. Évek óta a tervek között szerepel az intézmény egy épületben való elhelyezése.

E célra legalkalmasabb épület a város patinás műemléke a Wattay –Teleki kastély. A komplexum az oktatás mellett hangversenyek, rendezvények és szórakozási egységek kialakítására is lehetőséget nyújt.

A zeneiskola környezetének, a kastélyparknak a rendezése a létesítmény funkciójából, városi és műemléki szempontból egyaránt elengedhetetlen feladat.

Operatív lépések

1. A kastély rekonstrukciós tervéhez kapcsolódóan a park rekonstrukciós tervének elkészítése
2. Támogatás megszerzése a felújításhoz.
3. Kivitelezés meghirdetése
4. Rekonstrukció végrehajtása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A kastély rekonstrukciós tervéhez kapcsolódóan a park rekonstrukciós tervének elkészítése												
2. Támogatás megszerzése a felújításhoz.												
3. Kivitelezés meghirdetése												
4. Rekonstrukció végrehajtása												
Forráslehetőség:	BM támogatás, KAC, SAPARD, OM, NKÖM, agrártámogatás, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Zeneiskola esztétikus környezetben történő működése

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

5.2.1.4. Emléktemető kialakítása

Érintettek

Pomáz Város

Cél

Kegyeleti park kialakítás.

Leírás

A Klissza területén lévő temető rendbetétele is kegyeleti parkká alakítása szükséges, mivel a Klissza területére és környezetébe tervezett közpark, illetve sportközpont mellett helyezkedik el és a zöldövezeti egység részét, képezi.

Egyúttal a zöldterület-állomány növelése mellett a település épített értékeinek védelme is lehetővé válik.

Operatív lépések

1. Állapotfelmérés
2. A Klissza tervének részeként a tervek elkészítése
3. Alapítvány létrehozása
4. Egyházak és egyéb érintettek bevonása a megvalósításhoz
5. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Állapotfelmérés												
2. A Klissza tervének részeként a tervek elkészítése												
3. Alapítvány létrehozása												
4. Egyházak és egyéb érintettek bevonása a megvalósításhoz												
5. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ A kegyeleti emlékpark védetté nyilvánítása

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat, egyházak

5.3. Turisztika

5.3.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása

Kapcsolódik, ill. megegyezik a 4.2.1. pontban foglaltakkal.

5.3.2. Kerékpárút kiépítése

Kapcsolódik, ill. megegyezik a 2.2. pontban foglaltakkal.

5.4. Épített környezet védelme

5.4.1. Településközpont rekonstrukciója, alközpontok kialakítása.

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzat

Cél

A város arculatának kialakítása.

Leírás

A települést ellátó igazgatási, szolgáltató és egyéb intézmények a régi központban, a Kossuth Lajos út és a József Attila út mentén alakultak ki, beszorulva az Ófaluba. A sűrű beépítettség, építése telek hiánya miatt fokozatosan lépte át a régi központ határait. A további fejlődéshez biztosítani kell a bővítés lehetőségét és lakóterületeken belül a központra háruló feladatok csökkentését alközpontok kialakításával.

Ezáltal megnövekedne a település zöldfelülete és növényállománya, ami többféle környezetvédelmi szempontot kielégít.

Alapvető és meghatározó feltétele a városközpont eredetiségének megtartása és ehhez igazodó alközponti arculatok kialakítás tervszerű, céltudatos tervezéssel és megvalósítással.

Operatív lépések

1. Kiviteli tervek készítése a jóváhagyott rendezési tervek alapján
2. A kivitelezés ütemezése,
3. Minden, érintett szervezet bevonásával a kivitelezés megszervezése
4. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Kiviteli tervek készítése a jóváhagyott rendezési tervek alapján												
2. A kivitelezés ütemezése,												
3. Minden, érintett szervezet bevonásával a kivitelezés megszervezése												
4. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ A település adottságaihoz méltó városközpont kialakulása

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat

Felelősök: önkormányzat

5.4.2. Kastély park helyreállítása

Kapcsolódik, ill. megegyezik az 5.2.1.3. pontban foglaltakkal.

5.4.3. Emléktemető kialakítása

Kapcsolódik, ill. megegyezik az 5.2.1.4. pontban foglaltakkal.

5.5. Környezet - egészségügy

5.5.1. Lakossági parlagrafü irtó akciók szervezése

Kapcsolódik, ill. megegyezik a 2.4. pontban foglaltakkal.

5.6. A helyi rendelkezések és szabályzatok módosítása (jogalkotás)

Kapcsolódik, ill. megegyezik a 6.5. pontban foglaltakkal.

6. Hulladékgazdálkodás

6.1. Hulladékgazdálkodási terv készítése

Jogi háttér: 2000. évi XLVII. Tv.
92/2001. Kormányrendelet "Veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek."

Érintettek
Pomáz Város Önkormányzata

Cél
2001. január 1.-én hatályba lépett Hulladékgazdálkodásról szóló törvény rendelkezése szerint, a településeknek vagy a település csoportoknak a területi hulladékgazdálkodási terv megjelenését követő 270. napig kell közzétenni.

Leírás
A települési önkormányzat munkáját segítő dokumentum elkészítése, mely összhangban áll a megyei és országos Hulladékgazdálkodási tervekkel.

Operatív lépések

1. Pályázati lehetőség keresése a forrás előteremtésére
2. Szakértő pályáztatás útján
3. A dokumentum összeállítása

Ütemterv:

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Pályázati lehetőség keresése a forrás előteremtésére												
2. Szakértő pályáztatás útján												
3. A dokumentum összeállítása												
Forráslehetőség:	KAC											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Dokumentum elkészülése

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

6.2. Kommunális hulladék összegyűjtése és környezetvédelmi követelmények szerinti ártalmatlanítása

6.2.1. Szelektív hulladékgyűjtés beindítása

Érintettek

Település lakossága, a településben működő szervezetek, gazdasági társaságok, helyi önkormányzat, szolgáltató szervezet

Cél

Pomáz Városban megoldott a szervezett hulladékgyűjtés. A szelektív hulladékgyűjtés megoldatlan, ezért azt fokozatosan be kell vezetni. A rendszer kialakítása érdekében hulladékszigeteket, vagy hulladékudvarokat kell létesíteni

Leírás

A településben fokozatosan be kell vezetni a szelektív hulladékgyűjtést. A gyűjtés feltétele hulladéksziget (ek) és/vagy hulladékudvar (ok) létrehozása. Megfelelő háttérrel rendelkező szolgáltatót kell szerződtetni.

Operatív lépések

1. Lakossági felmérés az igényekről
2. Ipari feldolgozó kapacitás felmérése
3. A hulladékudvarok, illetve hulladékszigetek helyszíneinek megválasztása
4. A jelenleg kommunális hulladékbegyűjtést végző cég vagy versenyeztetett cég bevonásával a szelektív gyűjtés megszervezése
5. Hulladékszigetek vagy hulladékudvarok létrehozása (forráslehetőségek függvényében), illetve a gyűjtőudvaroktól távol eső lakosok részére gyűjtőnapokon keresztül lehet szervezni a hulladékok elszállítását
6. Lakossági tájékoztatás
7. Megvalósítás

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Lakossági igények felmérése												
2. Feldolgozó kapacitások felmérése												
3. Helyszínek megválasztása												
4. A szelektív gyűjtés megszervezése												
5. Hulladékszigetek létrehozása												
6. Lakossági tájékoztatás												
7. Megvalósítás												
Forráslehetőség:	KAC, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Hulladékudvarok, szigetek száma, szelektíven gyűjtött hulladékfajták száma, gyűjtött mennyiségek / év
- ⇒ Évenkénti beszámolók

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat
 Felelősök: önkormányzat

6.2.2. A települési és a mezőgazdasági zöldhulladék, illetve bio (szerves) hulladék lakossági komposztálásának elősegítése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzat, helyi lakosság

Cél

A lerakott hulladék szerves anyag tartalmát folyamatosan csökkenteni kell. (2000. évi XLVII. Tv. 56§.) Határidő: 2004. június

Leírás:

A cél megvalósítása érdekében a kiskerti komposztálás támogatásának rendszerét kell kiépíteni, vagy a növényi hulladék szervezett módon történő begyűjtése és beszállítása a térségi szeméttelpre.

Operatív lépések

1. Lakossági igényfelmérés, pl. települési, közös eszközbeszerzésre vonatkozóan (aprító, komposztálóláda stb.)
2. Forráslehetőségek kutatása
3. Eszközbeszerzés
4. Beszerzés, pl. gyártótól

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	Negyedév				negyedév				negyedév			
1. Lakossági igényfelmérés												
2. Forráslehetőségek kutatása												
3. Eszközbeszerzés												
4. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	Agrártámogatás, KAC, megyei támogatás											

6.2.3. Döngkút megszüntetése és új létesítése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata

Cél

Környezetvédelmi követelményeknek megfelelő döngkút kiépítése, a meglévő döngkút bezárásával.

Leírás

A jelenlegi döngkút kapacitása minimális, telítődése 2003-2004-ben várható. Ezért a város önkormányzatának jóváhagyásával életbe lépett rendezési tervben szereplő helyen szükséges a döngkút kialakítása.

A település szennyezettsége I. prioritású, ezért a konténeres megoldás javasolt.

Operatív lépések

1. Környezetvizsgálat
2. Tervdokumentáció elkészítése
3. Pályáztatás
4. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Környezetvizsgálat												
2. Tervdokumentáció elkészítése												
3. Pályáztatás												
4. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	KAC, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Környezetvizsgálat

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat

Felelősök: önkormányzat

6.3. Illegális hulladéklerakók megszüntetése, illetve az illegális hulladéklerakás csökkentése, a területek rekultiválása

Cél

Az illegális lerakók által okozott károk megszüntetése, illetve a további keletkezés megakadályozása.

Leírás

A jelenleg feltárt illegális hulladéklerakók minősítése után az érintett területekhez hozzá kell rendelni a szükséges tevékenységeket, azaz ahol szükséges felszámolás körülményeit biztosítani és a terület rekultiválni kell. Megoldás lehet a területen konténerek kihelyezése, illetve a terület körbekerítése.

A feltárt információk segítségével meg kell határozni a fellelt hulladékok leggazdaságosabb ártalmatlanításának módját, melybe beletartozik az összegyűjtés, az elszállítás és az ártalmatlanítás lehetséges módjainak technikai és költségvizsgálata, illetve finanszírozási lehetőségei.

Forrásszerzésre alkalmas műszaki és gazdasági tervjavaslatokat kell készíteni a lerakóhelyek olyan rehabilitációs lehetőségeiről, melyek megakadályozzák a további hulladék elhelyezést és lehetőség szerint új, értéknövelő funkciót teremtenek a mentesített területen.

Operatív lépések: (az illegális hulladéklerakó nagyságától és az elhelyezett hulladék összetételétől függően)

1. A területtulajdonosok azonosítása, az ott található hulladékok mennyiségi és minőségi meghatározása.
2. Az illegális hulladéklerakók környezetében fúrások elvégzése – amennyiben indokolt
3. Kataszterkészítés (mennyiségi és minőségi). Az ártalmatlanítási lehetőségek meghatározása.
4. Rehabilitációs tervcsomagok kidolgozása
5. Pályáztatás útján történő kiválasztása a rehabilitációs munkálatokra

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A területtulajdonosok azonosítása, az ott található hulladékok mennyiségi és minőségi meghatározása.												
2. Az illegális hulladéklerakók környezetében fúrások elvégzése – amennyiben indokolt												
3. Kataszterkészítés (mennyiségi és minőségi). Az ártalmatlanítási lehetőségek meghatározása.												
4. Rehabilitációs tervcsomagok kidolgozása												
5. Pályáztatás útján történő kiválasztása a rehabilitációs munkálatokra												
Forráslehetőség:	KAC, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Furások száma, fúrások kiértékelése
- ⇒ A bázisév viszonylatában évente felszámolt és rekultivált lerakások számával, a kataszter méretének csökkenésével
- ⇒ Az évente újonnan regisztrált lerakások számának csökkenésével
- ⇒ Az illegális lerakások felszámolására fordított összegek évenkénti csökkenésével
- ⇒ A kataszterben regisztrált területek értékesíthetőségével, hasznosításával

Szervezet:

A program koordinátora: önkormányzat
Felelősök: önkormányzat
Ellenőrzés: a fúrások és elemzések, valamint a földtani paraméterek alapján elkészített tanulmányok, illetve a kivitelezések ellenőrzése kistérségi szinten kataszter készül a rendszeres, illegális hulladéklerakó helyekről
Kivitelező: vállalkozó

6.4. Lomtalanítás szervezése évi két alkalommal.

Cél

A helyi rendelkezés betartása.

Leírás

Az évi egyszeri lomtalanítással szemben szükséges az évenkénti kétszeri lomtalanítás megszervezése.

Operatív lépések

1. A létező jogszabályok felülvizsgálata
2. Jogszabály módosítás
3. Évi lomtalanítás megszervezése két alkalommal (őszi és tavaszi lomtalanítás)

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A létező jogszabályok felülvizsgálata												
2. Jogszabály módosítás												
3. Évi lomtalanítás megszervezése két alkalommal (őszi és tavaszi lomtalanítás)												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Módosítások és új jogszabályok száma
- ⇒ Lomtalanítás megszervezése, lebonyolítása

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat
 Felelősök: önkormányzat

6.5. A helyi rendelkezések és szabályzatok módosítása (jogalkotás)

Cél

A hiányzó helyi rendelkezések és szabályzatok megalkotása / módosítása.

Leírás

A program során a jelenleg létező jogszabályok felülvizsgálata, módosítások és új, hiányzó jogszabályok megalkotása és gyakorlati alkalmazása.

Operatív lépések

1. A létező jogszabályok felülvizsgálata
2. Jogszabály módosítás
3. Hiányzó rendeletek megalkotása, rendelkezési csomag összeállítása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A létező jogszabályok felülvizsgálata												
2. Jogszabály módosítás												
3. Hiányzó rendeletek megalkotása, rendelkezési csomag összeállítása												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Módosítások és új jogszabályok száma

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat

Felelősök: önkormányzat

7. Zaj és rezgés elleni védelem

Jogi háttér: 140/ 2001 (VII. 8) Korm. Rendelet

Egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról

8/2002 (III. 2.) KöM-EüM együttes rendelet a zaj-és rezgésterhelési határértékek megállapításáról

7.1. Zajterkép készítése

Érintettek

Pomáz Város

Cél

A településeken a zajterhelés megismerése érdekében zajterképet kell készíteni.

Határidő: 2003. december

Leírás

A települések lakóterületének és kiemelt védelmét igénylő intézményeinek esetében a környezeti zajterhelés okainak és forrásainak meghatározása.

Operatív lépések

1. Zajfelmérés alapján programkészítés
2. Tervdokumentációk elkészítése
3. Támogatásszerzés pályázatok útján

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Pályáztatás												
2. Dokumentum elkészítése												
Forráslehetőség: (%)	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Az átlagos napi és éjszakai hangnyomásszint csökkenése

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

7.2. Ipari eredetű zaj és rezgés csökkentése

Érintettek

Pomáz Város

Cél

Az ipari eredetű zaj és- rezgésterhelés csökkentése

Leírás

Az egyre szigorodó jogszabályok által előírt határértékek betartása miatt megfelelő zajvédelmet kell kialakítani a problémás üzemekben. A zajvédelmi beruházások kötelező jellegét helyi rendelkezéssel kell szabályozni. Új üzemet csakis megfelelő zajvédelmi tervvel és berendezésekkel lehet létesíteni.

Operatív lépések

1. A problémás üzemek határérték túllépéseinek felmérése
2. Az önkormányzat – a jogszabályi előírásokkal összhangban – szankcionálási rendszert dolgoz ki
3. Támogatási rendszer kidolgozása a zajvédelmi beruházások forráslehetőségeinek felkutatásához
4. Ellenőrzés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Határérték túllépés felmérése	■											
2. Szankcionálási rendszer kidolgozása		■										
3. Támogatási rendszer kidolgozása			■									
4. Ellenőrzés				■	■							
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátor:

⇒ Határérték túllépések száma / év

Szervezet:

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

ipari üzemek, önkormányzat

7.3. Kerülő utak kiépítése

Azonos a 2.2.2. pontban foglaltakkal.

7.4. Vasút közlekedésből eredő zaj csökkentése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata, helyi lakosság és a szolgáltató szervezet

Cél

HÉV járatok okozta zajcsökkentés, vagy mérséklés

Leírás

A településen áthaladó – gyors tömegközlekedést biztosító – HÉV járatok zajcsökkentése sűrű növényzet telepítésével, vagy zajfogó művei elemek elhelyezésével.

A HÉV vonal közterületeket és lakóterületeket is érint. Ezért a közterületeknél mindkét megoldás alkalmazható. Lakóterületeknél pedig az ingatlanon belüli, illetve ingatlanon kívüli területre is ültethető sűrű növényzet.

Operatív lépések

1. Környezetvizsgálat
2. Jogszabályok adta lehetőségek megvizsgálása, javaslatok elkészítése
3. Lakosság tájékoztatása a lehetőségekről.
4. Telepítési terv elkészítése
5. Pályázatok benyújtása
6. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Környezetvizsgálat												
2. Jogszabályok adta lehetőségek megvizsgálása, javaslatok elkészítése												
3. Lakosság tájékoztatása a lehetőségekről.												
4. Telepítési terv elkészítése												
5. Pályázatok benyújtása												
6. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	KAC, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Telepítési terv elkészítése
- ⇒ Kivitelezés az érintettek közreműködésével

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat
 Felelősök: önkormányzat

7.5. Szolgáltató egységek által kibocsátott zaj ártalmak csökkentése

Érintettek

Vendéglátó egységek

Cél

A városban működő szórakozási, szabadidő eltöltési lehetőséget nyújtó zajártalmak mérséklése, megszüntetése.

Leírás

A település sűrű, esetenként rendezetlen beépítettségéből fakadóan a kiszolgáló egységek lakóövezeten belüli elhelyezkedése zavarja a közelben élő lakosság nyugalmaát.

Operatív lépések

1. A zajtérkép alapján a problémás egységek feltárása
2. Az egységek – rendezési tervnek megfelelő - áthelyezése, vagy a működésének szükséges jogszabályokban előírt követelmények betartatása
3. Szükség esetén a helyi rendelet szigorítása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A zajtérkép alapján a problémás egységek feltárása												
2. Az egységek – rendezési tervnek megfelelő - áthelyezése, vagy a működésének szükséges jogszabályokban előírt követelmények betartatása												
3. Szükség esetén a helyi rendelet szigorítása												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Vendéglátóhelyek zajkibocsátásának csökkenése

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat

Felelősök: önkormányzat

8. Energiagazdálkodás

8.1. Energiatakarékosság

8.1.1. Energiatakarékossági program elkészítése

Érintettek

Pomáz város

Cél

A településben élők energia felhasználásának csökkentése.

Leírás

A város köz- és magán szférát érintő energiacsökkentésre vonatkozó program elkészítése ágazati és gazdasági tényezők figyelembe vételével.

Operatív lépések

1. Felmérési anyag összeállítása
2. Felmérés elkészítése
3. Adatfeldolgozás, programkészítés
4. A program közzététele
5. A végrehajtás ütemezése
6. A program végrehajtása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Felmérési anyag összeállítása												
2. Felmérés elkészítése												
3. Adatfeldolgozás, programkészítés												
4. A program közzététele												
5. A végrehajtás ütemezése												
6. A program végrehajtása												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ A felmérés elkészítése
- ⇒ A program közzététele
- ⇒ A program végrehajtása

Szervezet

A program koordinátora:

Felelősök:

önkormányzat

önkormányzat

8.1.2. Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata és a helyi lakosság

Cél

A lakosság energiatakarékossági ismereteinek növelése.

Leírás

A fenti cél elérése érdekében a legfontosabb a lakossági környezettudatosság fejlesztése, az energiatakarékos fogyasztói szokások erősítése. Ennek előnye, hogy új energiatakarékos eszközök beszerzését a lakosság részéről nem igényli, de betartásával viszonylag nagy energia mennyiség takarítható meg. A lakossági környezettudatosság fejlesztése kiadványokon keresztül történhet. A Kiadvány tartalma lehet például:

- Fűtési szokások változtatása (csak azt a részt fűtjük intenzíven, ahol sokat tartózkodunk, egészséges hőmérséklet-, és páratartomány bemutatása)
- Háztartási gépek takarékos használata (mosógép elindítása csak telerakva, a mosógép gyártója által előírtak betartása, mosogatógép takarékos használata, hűtőgép elhelyezése, megfelelő légrés, mikrosütő, gázsütő energiafelhasználása)
- Lakóházak körül megfelelő növényzet ültetése (É-i oldalra örökzöldek, amik felfogják a szelet a D-i oldalra lobbullató fák, amelyek nyáron árnyékot adnak télen, pedig átengedik a napfényt), stb.

Operatív lépések

1. Energiatakarékossági ismereteket tartalmazó anyag összeállítása a közüzemeltetők bevonásával
2. Az energiatakarékossági ismereteket tartalmazó szórólapok elkészítése és terjesztése

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Energiatakarékosági ismereteket tartalmazó anyag összeállítása												
2. Szórólapok elkészítése és terjesztése												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátor:

- ⇒ Az anyag elkészül
- ⇒ Szórólapok kiosztásra kerülnek

A helyi önkormányzat végzi a program monitorozását és a munkák menetéről, annak megkezdését követően, félévente jelentést készít.

Szervezet

A program koordinátora és felelőse az önkormányzat.

8.1.3. Közintézményi energiafelhasználás csökkentése

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzata, illetve a településben működő intézmények.

Cél

A közintézmények energiafelhasználásának csökkentése.

Leírás

A közintézmények energiafelhasználása jelentősen csökkenthető korszerűsítési programok végrehajtásával. A beruházással fajlagosan sok energia takarítható meg (a megtérülési idő rövidebb), mivel egy-egy közintézmény energiafelhasználása nagy, illetve a szükséges berendezések beszerzése fajlagosan olcsóbb több közintézmény együttes korszerűsítése esetén. Világítástechnikai korszerűsítés esetén az áramszolgáltató is bevonható a programba a megfelelő finanszírozási konstrukció kialakításával (a korszerűsítést az áramszolgáltató térítésmentesen elvégzi a további üzemeltetés fejében). A program keretein belül az alábbi korszerűsítések végrehajtása lehetséges:

Hőszigetelés terén:

- Termoüveg beépítése
- Nyílászáró tömítés
- Külső hőszigetelő vakolat alkalmazása
- Tetőszigetelés elvégzése
- Panelszigetelés

Fűtéstechnika terén:

- Cirkokazán alkalmazása
- Csőszigetelés elvégzése
- Biogázhasznosító létesítése
- Fűtőelem-korszerűsítés

Vízmelegítés/vízgazdálkodás terén:

- Kobmicirko alkalmazása
- Korszerű vízmelegítők használata
- Víztakarékos csaptelepek beépítése
- Esővíz hasznosítás

Elektromos áram:

- Világítótestek korszerűsítése (pl.: energiatakarékos izzók)
- Időkapcsolók alkalmazása

- Mozgásérzékelők alkalmazása
- Nagyfogyasztók cseréi
- Vízkötelenítés (kazánok, bojlerok és általában minden vízmelegítő esetében)

Operatív lépések

1. Közintézmények megkeresése, az energiatakarékossági lehetőségek felmérése
2. A felmérés alapján megállapított korszerűsítési munkálatokhoz szükséges berendezések (izzók, nyílászárók, stb.) gyártóinak, illetve az áramszolgáltató megkeresése
3. A korszerűsítési munkálatok elvégzése

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Energiatakarékossági lehetőségek felmérése												
2. Gyártók. áramszolgáltató megkeresése												
3. A korszerűsítési munkálatok elvégzése												
Forráslehetőség:	GM, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Az egyes közintézmények korszerűsítési igényeit tartalmazó dokumentum elészül
- ⇒ A korszerűsítési munkálatokhoz szükséges berendezések (izzók, nyílászárók, stb.) gyártóinak és az áramszolgáltató megkeresése megtörtént-e.
- ⇒ A korszerűsítési munkálatok elkészültek-e

Szervezet

A program koordinátora és felelőse az önkormányzat.

8.2. Elektromos energiaellátás

8.2.1. Elektromos energiaellátás javítása

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzat, energiaszolgáltató, gazdasági szervezetek

Cél

A település fejlesztései során várható energia ellátás biztosítása.

Leírás

Az elektromos ellátási igény biztosításához fejleszteni kell a közép-feszültségű hálózatot és háttérfejlesztésekkel is, számolni kell.

Operatív lépések

1. Elektromos ellátási szükséglet meghatározása
2. Kiviteli dokumentációk elkészítése
3. Kivitelezés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Elektromos ellátási szükséglet meghatározása												
2. Kiviteli dokumentációk elkészítése												
3. Kivitelezés												
Forráslehetőség:	GM, megyei támogatás											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ Elektromos igény

Szervezet

A program koordinátora és felelőse az önkormányzat, karöltve a szolgáltatóval.

8.2.2. Közterületi energiafelhasználás csökkentése

Folyamatban van.

8.3. Tüzeléstechnika

8.3.1. Gázprogram megvalósítása

Folyamatban van.

9. Környezet-egészségügy

9.1. Környezet-egészségügyi program kidolgozása

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzat és a helyi lakosság

Cél

Tudatos szemléletformálás.

Leírás

Az embert körülvevő környezet jelentősen befolyásolja a lakosság egészségi állapotát és életkilátásait. Ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet és ez a kölcsönhatás mind az emberi egészségre, mind a környezetre komoly hatással van.

A vezető halálokok és megbetegedések okai közül elsősorban az életmóddal és a táplálkozással kapcsolatos tényezőket kell kiemelni, de igen jelentősek a környezeti ártalmak, a lakó- és munkahelyi környezet egészségkárosító hatásai is. Nemzetközi felmérések szerint a halálozások 14-16 % - át környezeti hatások indukálta betegségek okozzák.

Az emberi egészség nem csupán a betegség hiányát, hanem a teljes testi, lelki és szociális jólétet jelenti. A lakosság egészségi állapotának javítása, az egészséget támogató környezet kialakítása nemzeti érdekünk. Ennek megvalósítása érdekében szükséges rangsorolni a legfontosabb környezet-egészségügyi problémákat, meg kell fogalmazni a megvalósításhoz szükséges stratégiai elemeket.

Operatív lépések

1. A szükséges felmérések elvégzése minden ágazatra kiterjedően.
2. A program elkészítése szakemberek irányításával, valamennyi korosztály bevonásával.
3. Pályázat benyújtása a program megvalósításához.
4. Kiadványok elkészítése,
5. Programok szervezése

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A szükséges felmérések minden ágazatra kiterjedően.												
2. A program elkészítése szakemberek irányításával, valamennyi korosztály bevonásával.												
3. Pályázat benyújtása a program megvalósításához.												
4. Kiadványok elkészítése,												
5. Programok szervezése												
Forráslehetőség:	KAC											

Monitoring

Indikátorok

⇒ Szervezett, tudatos szemléletkialakítás

Szervezet

Felelős:

koordinátor: önkormányzat

9.2. A környezet-egészségügyi program megvalósítása a helyi lakosság, civil szervezetek bevonásával

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzat és a helyi lakosság

Cél

Tudatos szemléletformálás.

Leírás

A hatékony környezet-egészségügyi oktatás, nevelés, hosszú távon érvényesülő prevenciós eszköz. A tudatformálás, a helyes szokások és magatartásformák kialakítása elengedhetetlen feltétele az egészségi állapot megőrzésének. A nevelés minden szinten - az óvodától a továbbképzésig - igen fontos. Az egyes intézmények által végzett oktatási tevékenységet össze kell hangolni, és hatékonyabbá kell tenni.

Az összefüggések feltárásának és értékelésének elengedhetetlen feltétele az egészségi állapot és a környezet kölcsönhatását alátámasztó adatok, adatbázisok kialakítása. Ahhoz, hogy ezeket térben és időben értékelni lehessen, szükséges a meglévő adatbázisok elérhetőségének biztosítása, az adatok folyamatos regisztrálása és analízise. Szükséges a lakosság és a szakmai közvélemény tájékoztatása, az információk rendszeres publikálása.

A lakosság aktív részvétele nélkül a környezet-egészségügyi célkitűzéseket nem lehet végrehajtani. Minden ágazat stratégiájába - államigazgatási és önkormányzati szinten egyaránt - be kell építeni a fenntarthatóság elvét. Valamennyi társadalmi, gazdasági döntésnél figyelembe kell venni a természeti értékek megőrzését, az erőforrások takarékos felhasználását.

Operatív lépések

1. A szükséges felmérések elvégzése minden ágazatra kiterjedően.
2. A program elkészítése szakemberek irányításával, valamennyi korosztály bevonásával.
3. Pályázat benyújtása a program megvalósításához.
4. Kiadványok elkészítése,
5. Programok szervezése

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. A szükséges felmérések minden ágazatra kiterjedően.												
2. A program elkészítése szakemberek irányításával, valamennyi korosztály bevonásával.												
3. Pályázat benyújtása a program megvalósításához.												
4. Kiadványok elkészítése,												
5. Programok szervezése												
Forráslehetőség:	KAC											

Monitoring

Indikátorok

⇒ Szervezett, tudatos szemléletkialakítás

Szervezet

Felelős:

koordinátor: önkormányzat

9.3. Kommunális feladatok ellátása

Kapcsolódik, ill. megegyezik a 5. pontban foglaltakkal.

9.4. Kommunális feladatok szervezett ellátása

Érintettek

Pomáz Város illetve Pomáz Város Önkormányzat.

Cél

A városi önkormányzat településüzemeltetési feladatainak szervezett módon történő ellátása.

Határidő: 2003. December 31.

Leírás

Az önkormányzat és polgármesteri hivatal hatáskörébe tartozó településüzemeltetési feladatokat közmunkásokkal, alkalmi megbízásokkal végezteti el a város vezetése.

A városban nincs kommunális szervezet. A szervezett, szakmai irányítással történő feladatvégzéshez szükséges a városi városgazdálkodási / városüzemeltetési gazdasági szervezet létrehozása.

Operatív lépések

1. Testületi döntés
2. Az alapításhoz szükséges iratok elkészítése
3. A szervezet létrehozása

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Testületi döntés												
2. Az alapításhoz szükséges iratok elkészítése												
3. A szervezet létrehozása												
Forráslehetőség:	-											

Monitoring

Indikátorok:

⇒ A városfenntartás szervezett módon történő ellátása

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

10. Környezeti tudat- és szemléletformálás

10.1. A lakosság tájékoztatása

Érintettek

Pomáz Város

Cél

A lakosság folyamatos tájékoztatási rendszerének kialakítása.

Leírás

A lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról, az elvégzett feladatokról, az érintettek feladatáról és felelőségéről, illetve a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek (akciók) eredményeiről.

Operatív lépések

1. A környezeti állapotfelmérések eredményeinek feldolgozása-adatbázis kialakítása, azok értékelése és elismerése
2. A lakosság környezettel kapcsolatos információ igények felmérése
3. A tájékoztatás módszerének kiválasztása
4. A tájékoztatási rendszer működtetése – külső szerv bevonásával

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1.A környezeti állapotfelmérések eredményeinek feldolgozása-adatbázis kialakítása, azok értékelése és elismerése												
2. A lakosság környezettel kapcsolatos információ igények felmérés												
3. A tájékoztatás módszerének kiválasztása												
4. A tájékoztatási rendszer működtetése – külső szerv bevonásával												
Forráslehetőség:	KAC											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Adatbázis kiépítése, bővítésének nyomon követése, azok értékelése és elismerése
- ⇒ Lakossági felmérések dokumentumai
- ⇒ Tájékoztató dokumentumok száma
- ⇒ Tájékoztatás rendszeressége

Szervezet

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

10.2. Környezettudatos nevelés

Érintettek

Pomáz Város

Cél

A környezettudatos fogyasztói magatartás kialakítása

Leírás

Nevelési programok kidolgozása már az óvodás korosztálytól kezdve. Általános iskolában bővíthet mérésekkel, szakkörök vetélkedők, szelektív hulladékgyűjtési programok szervezésével.

Operatív lépések

1. Pályázati lehetőség kutatása a forrás biztosításához
2. Szakértő, vállalkozó bevonása pályáztatás útján
3. Programok kidolgozása
4. A programok beépítése a helyi iskolák, óvodák tantervébe

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	negyedév				negyedév				negyedév			
1. Pályázati lehetőség kutatása a forrás biztosításához												
2. Szakértő, vállalkozó bevonása pályáztatás útján												
3. Programok kidolgozása												
4. A programok beépítése a helyi iskolák, óvodák tantervébe												
Forráslehetőség:	KAC											

Monitoring

Indikátorok:

- ⇒ Programok száma és beépítésük az óvodai és általános iskolai tantervbe
- ⇒ A programok eredményessége
- ⇒ Iskolai szakkörök, vetélkedők és szelektív hulladékgyűjtési akciók száma, gyakorisága és eredményessége

Szervezet:

A program koordinátora:

önkormányzat

Felelősök:

önkormányzat

10.3. A helyi lakosság, civil szervezetek bevonása a környezetvédelmi feladatokba

Érintettek

Pomáz Város Önkormányzat

Cél

A város környezetvédelmi feladatainak teljesítése.

Leírás

A feladat elsősorban önkormányzati feladat. Azonban végrehajtása a közvetlen érintettek bevonása nélkül eredménytelen. Ehhez szükséges az érintettek folyamatos bevonása a cél-, feladat-, megvalósítás tekintetében egyaránt. Ugyanakkor elengedhetetlen a végzett munka értékelése és elismerése.

Operatív lépések

1. Programkészítés
2. Felelős kijelölés.
3. Végrehajtás.
4. Értékelés

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	negyedév											
1. Programkészítés												
2. Felelős kijelölés.												
3. Végrehajtás.												
4. Értékelés												
Forráslehetőség:	KAC											

Indikátorok

⇒ A város vezetése és az ott élők eredményes együttműködése.

Szervezet

Koordinátor, felelős:

önkormányzat

Érintettek:

helyi lakosság, gazdasági szervezetek,
civil szervezetek, intézmények

III.
PROGRAM JAVASLAT,
ÖSSZEFOGLALÓ

TARTALOMJEGYZÉK

- 1. Vízhminőség-védelem**
 - 2. Levegőtisztaság-védelem**
 - 3. Talajvédelem**
 - 4. Természet- és tájvédelem**
 - 5. Települési és épített környezet védelme**
 - 6. Hulladékgyazdálkodás**
 - 7. Zaj és rezgés elleni védelem**
 - 8. Energiagyazdálkodás**
 - 9. Környezet-egészségügy**
 - 10. Környezeti tudat- és szemléletformálás**
- Összefoglaló**

1. Vízminőség-védelem

A város vízgazdálkodása a Duna –vízellátási program részét képezi, mivel a település teljes ivóvíz ellátásáról a Dunamenti Regionális Vízmű Rt. Jobbparti Üzemegysége gondoskodik. Közvetve érinti a várost az országos vízgazdálkodásban is meghatározó szerepet betöltő Duna folyó helyzete.

A Dunában változatlanul növekszik az algásodás, és nem csökken a bakteriális szennyezettség. A Duna-víz nitrát tartalma növekszik, ma már nem ritkák a 20 mg/l koncentrációt meghaladó szélsőértékek sem.

A folyószabályozás, kavicskotrás miatt egyes partiszűrészű kutak körzetében iszap halmozódott fel. A bekövetkezett szerves anyagbomlás következtében a kutakból termelt víz vas-, mangán és oldott szerves anyag tartalma növekedett. Egyes körzetekben, a mederüledékben megfigyelhető a toxikus szennyezőanyag felhalmozódása.

A mellékfolyások (Dera-patak) nagy része szennyezett. A Dera-patak esetében elengedhetetlen a szennyvíz, patak medrébe történő kivezetések, valamint a meder illegális személerakóként történő használatának megszüntetése és a rendszeres tisztítása.

A város körvezetékes rendszere megfelelő kapacitással rendelkezik az új beépítések vízellátásának ellátásának biztosításához.

A vízfogyasztás az elmúlt években stagnált, függetlenül a lakosság növekedéstől és az egyéb fogyasztók többletfogyasztásának ellenére.

A város csatorna hálózata 14 % -a egyesített és 86 % elválasztott rendszerrel jött létre. A szennyvízcsatornázás kiépítése jelenleg is folyamatban van.

A zárt szennyvíztárolók, szikkasztók műszaki állapota kétséges.

Elengedhetetlen az ún. „közműolló” (ivóvíz illetve szennyvíz bekötések aránya) szűkítése, illetve felszámolása.

Pomáz legjelentősebb folyóvize a Dera-patak, mely a földtörténet során többször

megváltoztatta folyását, amíg medrét kialakította. (Részletes bemutatása az előzőekben megtörtént.) A csobánkai szakaszon jelentős felszíni vízutánpótlás érkezik, pomázi szakaszától nincsen újabb tápláló vízfolyása.

A város csapadékvíz elvezetési rendszere részben megoldott. A statisztikai adatok alapján a városnak közel 100 km hosszú csapadékcsatornára lenne szüksége, ezzel szemben 27 % - al rendelkezik. A meglévő, kiépített vezetéknek 5,5 % - a zárt rendszerű és közel 80 %-a burkolt.

A kiépített 27 km szakasz 70 % - a felújításra szorul.

A csobánkai szakaszon érkező, a Hosszú-hegy felől és az Oszolyról – nagyobb esőzések során – lezúduló víz szeszélyessé és kiszámíthatatlanná teszik a vízjárást. Több év – 1348, 1353, 1814 - vált emlékezetessé az árvizek miatt, ami mázsás köveket mozgatott meg, árkokat. Mélyedéseket, völgyeket betemetve. 1999 tavaszi ár utakat öntött el, egy hidat és több házat sodort el.

Hatáskör / jelleg

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
1.1. A település ivóvízellátása						
1.1.1. Lakossági- és ipari vízellátás						
1.1.2. A Közkifolyók üzemképességének felülvizsgálata és az eredménytől függő intézkedések megtétele						
1.2. Szennyvíz-elhelyezés						
1.2.1. Szennyvíz-elhelyezési program elkészítése						
1.2.2. Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése						
1.2.3. A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozó háztartások számának növelése						
1.2.4. Folyékony hulladék ártalmatlanítása						
1.3. Vízvezetés rendezése						
1.3.1. Településrész vízvezetési rendszerének kiépítése						
1.3.2. Folyó- és állóvizek rendezése						
1.3.2.1. Dera - patak rendezése						
1.3.2.2. Víztorozó kialakítása						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
<i>1.1. A település ivóvízellátása</i>							
1.1.1. Lakossági- és ipari vízellátás							
1.1.2. A közkifolyók üzemképességének felülvizsgálata és az eredménytől függő intézkedések megtétele							
<i>1.2. Szennyvíz-elhelyezés</i>							
1.2.1. Szennyvíz-elhelyezési program elkészítése							
1.2.2. Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése							
1.2.3. A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozó háztartások számának növelése							
1.2.4. Folyékony hulladék ártalmatlanítása							
<i>1.3. Vízvezetés rendezése</i>							
1.3.1. Településrész vízvezetési rendszerének kiépítése							
1.3.2. Folyó- és állóvizek rendezése							
1.3.2.1. Dera - patak rendezése							
1.3.2.2. Víztorozó kialakítása							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
1.1. A település ivóvízellátása						
1.1.1. Lakossági- és ipari vízellátás						
1.1.2. A Közkifolyók üzemképességének felülvizsgálata és az eredménytől függő intézkedések megtétele						
1.2. Szennyvíz - elhelyezés						
1.2.1. Szennyvíz-elhelyezési program elkészítése						
1.2.2. Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése						
1.2.3. A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozó háztartások számának növelése						
1.2.4. Folyékony hulladék ártalmatlanítása						
1.3. Vízvezetés rendezése						
1.3.1. Településrész vízvezetési rendszerének kiépítése						
1.3.2. Folyó- és állóvizek rendezése						
1.3.2.1. Dera - patak rendezése						
1.3.2.2. Víztorozó kialakítása						

2. Levegőtisztaság-védelem

Számottevő levegőszennyezést okozó ipari létesítmény a település közigazgatási területén nincs, a települések átszellőzöttsége megfelelő.

A városon áthaladó teher – és személyforgalomból adódó levegőszennyezés mértéke jelentős, állandó porterhelést a településen áthaladó forgalom okoz.

Száraz időszakokban jelentős porszennyezés forrása lehet a burkolatlan utak nagy aránya a település belterületén.

Pomáz Város önkormányzatának kezelésében lévő belterületi úthálózat hossza 112 km, amelyből 32 km szilárd – aszfalt - burkolatú út és 80 km nem szilárd burkolatú út.

Az önkormányzat az utak burkolását a csatornahálózat, ill. egyéb közművesítés teljes kiépítésével párhuzamosan, vagy annak teljes elkészülte után tervezi.

A fűtési módok megoszlása kedvező képet mutat: a lakossági gázbekötés aránya 66 %. között mozog, ami évente nő.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVm rendelet 1. számú melléklete szerinti besorolást, illetve a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM – EüM - FVM együttes rendelet légszennyezettségi határértékeit a I. szakasz részletesen tartalmazza.

Allergiára hajlamos személyek számára gondot jelenthet a parlagterületeken, út mentén található allergén növények nagy mennyisége. A település belterületére ez nem jellemző, az önkormányzat – lehetőségeihez mérten - a közterületeket karban tartja, illetve, ha arra szükség van, felszólítja az ingatlantulajdonosokat az ingatlan előtti terület rendben tartására. A légszennyezéssel kapcsolatban kapcsolatos mérésről nincs információ.

Kellemetlen szagokra való panasz az önkormányzatokhoz nem érkezett.

Hatáskör / jelle

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
2.1. Ipari és egyéb tevékenységet folytató, illetve telephelyet létesítő gazdasági szervezetek jogszabályoknak megfelelő kialakítása és üzemeltetése						
2.2. A településen átmenő forgalom csökkentése, közlekedési körülmények javítása						
2.2.1. Forgalomoptimalizálási tanulmány készítése						
2.2.2. Kerülő utak kiépítése						
2.2.3. Szilárd burkolatú utak arányának növelése						
2.3. A lakossági gázbekötések arányának növelése						
2.4. Lakossági parlagfű irtó akciók szervezése						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
2.1. Ipari és egyéb tevékenységet folytató, illetve telephelyet létesítő gazdasági szervezetek jogszabályoknak megfelelő kialakítása és üzemeltetése							
2.2. A településen átmenő forgalom csökkentése, közlekedési körülmények javítása							
2.2.1. Forgalomoptimalizálási tanulmány készítése							
2.2.2. Kerülő utak kiépítése							
2.2.3. Szilárd burkolatú utak arányának növelése							
2.3. A lakossági gázbekötések arányának növelése							
2.4. Lakossági parlagfű irtó akciók szervezése							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
<i>2.1. Ipari és egyéb tevékenységet folytató, illetve telephelyet létesítő gazdasági szervezetek jogszabályoknak megfelelő kialakítása és üzemeltetése</i>						
<i>2.2. A településen átmenő forgalom csökkentése, közlekedési körülmények javítása</i>						
<i>2.2.1. Forgalomoptimalizálási tanulmány készítése</i>						
<i>2.2.2. Kerülő utak kiépítése</i>						
<i>2.2.3. Szilárd burkolatú utak arányának növelése</i>						
<i>2.3. A lakossági gázbekötések arányának növelése</i>						
<i>2.4. Lakossági parlagfű irtó akciók szervezése</i>						

3. Talajvédelem

A térség átfogóbb földtani viszonyait szerkezetkutató fúrások, ill. földtani térképek tükrözik.

Pilis hegység és a Szentendrei hegység határa közelében, az üledékes alap- és fedőhegységi képződmények valamint a középső miocén vulkáni képződmények kifejlődési határát jelző Dera-patak völgyétől északra fekszik.

A térség rétegtanilag a nagy vastagságú, agyagos oligocén rétegeket követően a Szentendre-Visegrádi andezit hegység fő tömegét alkotó magmatikus kőzetek képződtek, melyek felett pleisztocén agyagok, lösz, illetőleg holocén agyagok, átmosott homoklisztek ülepedtek.

A talajt és a talajvizet potenciálisan veszélyeztető, jelentősebb mezőgazdasági üzem nincs a településben.

A település belterületen található családi gazdaságokban háziállatokat tartanak, probléma ezekkel kapcsolatban nem merült fel.

Növénytermesztéssel a Terápiás Intézetben foglalkoznak.

Döngkút a 10115 hrsz külterületi ingatlanon található. A becsült mérete 25 m³, a maradék kapacitása 5 m³, bezárását az önkormányzat 2003-2004 években tervezi.

A döngkutat a település lakosai térítési díj nélkül használhatják.

Földbe helyezett, potenciális szennyező forrásként számon tartott tartály információink alapján a közigazgatási területen nem található.

Önkormányzati információk alapján jelentős mennyiségű műtrágyát vagy növényvédő szert a közigazgatási területen nem tárolnak.

A közigazgatási területen potenciális szennyező forrásként szolgáló ipari üzem nincs a településben.

Pomáz külterületén, a szentendrei összekötő út mellett, a Kőhegy oldalán található – agyag nyerőhely területén - a hulladéklerakó, amely műszaki védelem nélkül fogadta be Pomáz és környezetének hulladékát, több mint 20 éven keresztül.

A szervezett módon összegyűjtött hulladékkal keverve – nem elkülönítve –, több mint 1500 tonnányi shredder szemét került elhelyezésre. A shredder hulladék még az 1996-os minősítés előtt megtörtént, amikor a shredderben keletkező ciklonport a III. mérsékelten veszélyes osztályba sorolták.

A hulladéklerakó hely felszámolása az önkormányzat elsődleges feladatai közé tartozik.

Hatáskör / jelleg

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
3.1. A főbb területhasználatok						
3.1.1. Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése						
3.1.2. Növénytermesztés						
3.1.3. Családi gazdaságok / farmgazdaságok kialakítása						
3.2.. Potenciális szennyező források						
3.2.1. Meglévő szeméttelep rekultiválása						
3.2.2. Ipari Park kialakítása során települő gazdasági szervezetek környezetvédelmi követelményeket kielégítő feltételek szerinti üzembe helyezése						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
3.1. A főbb területhasználatok							
3.1.1. Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése							
3.1.2. Növénytermesztés							
3.1.3. Családi gazdaságok / farmgazdaságok kialakítása							
3.2.. Potenciális szennyező források							
3.2.1. Meglévő szeméttelép rekultiválása							
3.2.2. Ipari Park kialakítása során települő gazdasági szervezetek környezetvédelmi követelményeket kielégítő feltételek szerinti üzembe helyezése							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy even belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
3.1. A főbb területhasználatok						
3.1.1. Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése						
3.1.2. Növénytermesztés						
3.1.3. Családi gazdaságok / farmgazdaságok kialakítása						
3.2. Potenciális szennyező források						
3.2.1. Meglévő szeméttelép rekultiválása						
3.2.2. Ipari Park kialakítása során települő gazdasági szervezetek környezetvédelmi követelményeket kielégítő feltételek szerinti üzembe helyezése						

4. Természet- és tájvédelem

A természetvédelemről szóló 1996. Évi LIII. Törvény alapján elkészített Nemzeti Természetvédelmi Alaptervvel összhangban a természet megőrzése és védelme szervezett, törvényileg szabályozott, központilag irányított és finanszírozott szakmai és hatósági tevékenység, de egyszersmind társadalmi, önkormányzati, állampolgári érdek és feladat is.

Az Alapterv részletesen meghatározza az elérendő természetvédelmi célokat, célállapotokat és feladatokat a talajjal, a földtani-felszínalaktani értékekkel, a barlangokkal, a vizes élőhelyekkel, a növényvilággal, az állatvilággal és a tájakkal kapcsolatban.

Pomáz térségében a természetvédelmi feladatok ellátásában jelentős feladat hárul a Duna-Ipoly Nemzeti Parkra, melynek eredményes végrehajtását bizonyítja, hogy a térség a turizmus egyik központjának tekinthető az országban.

Az önkormányzat feladata is meghatározó, elsősorban a természetes élőhelyek védelmében, a helyi lakosság és a turizmus iránt érdeklődő látogatók tudatformálásában.

Az értékes növény – és állatvilág sokrétűségének megőrzése tervszerű program kidolgozása szükséges. Az erdők területén meghatározó a megfelelő növényállomány pótlása, telepítése, amit a Duna-Ipoly Nemzeti Park nagy odafigyeléssel kézben tart.

A mezőgazdaság területén fontos a szántók, gyümölcsösök művelése, annak megszervezése a más célt szolgáló területeket (rét, legelő, láp) funkciójának felszámolása helyett.

A növényvédő szerek használata minimális a településben. Ettől eltekintve törekedni kell a biogazdálkodás elterjesztésére.

A vizes területek kezdték környezetük megőrzését a természetnek, amit mesterséges beavatkozással segíteni kellene (vízpótlás). Mindezzel lehetővé válik a meglévő élővilág megtartására.

A közigazgatási területen rehabilitálandó tájseb a külszíni mészkőbánya. A bánya rekultivációja nem szerepel az önkormányzat tervei között.

Az erdőterületek a természetvédelmi rendeltetés mellett jóléti –turisztikai funkciót is betöltenek, területüket számos turistaút és turisztikai létesítmény tárja fel – a pomázi erdők nemcsak a helyi lakosság, hanem a főváros és a környékbeli települések népessége számára is népszerű kirándulóterületként állnak rendelkezésre.

Az erdők védelmével kapcsolatos jogszabályok szigorú betartása és betartatása elengedhetetlen a természeti értékek és a kellek (jelzőtáblák, pihenőhelyek) állapotának megóvása érdekében az emberek okozta károk és rongálások megelőzése érdekében.

Az értékek megőrzése és megtartása szempontjából a település fejlesztése elengedhetetlen, mindazon tényezők (infrastruktúra, természetvédelem stb.) kiemelt szinten kezelésével, amelyek meghatározó szerepet töltenek be az ide látogatók és a helyi látogatók szempontjából egyaránt.

Hatáskör / jelleg

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
4.1. Természeti érték leltár létrehozása						
4.2. Duna – Ipoly Nemzeti Park területe						
4.2.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása						
4.2.2 Élőhely – fejlesztés						
4.2.3. Erdővédelem, erdőtelepítés						
4.3. Tájsebek						
4.3.1. Tájsebek, felhagyott bányák, anyagnyerő helyek rehabilitációja						
4.3.1.1. Mészkőbányák rekultivációja						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
4.1. Természeti érték leltár létrehozása							
4.2. Duna – Ipoly Nemzeti Park területe							
4.2.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása							
4.2.2 Élőhely – fejlesztés							
4.2.3. Erdőtelepítés							
4.3. Tájsebek							
4.3.1. Tájsebek, felhagyott bányák, anyagnyerő helyek rehabilitációja							
4.3.1.1. Mészköbányák rekultivációja							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
4.1. Természeti érték leltár létrehozása						
4.2. Duna – Ipoly Nemzeti Park területe						
4.2.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása						
4.2.2 Élőhely – fejlesztés						
4.2.3. Erdőtelepítés						
4.3. Tájsebek						
4.3.1. Tájsebek, felhagyott bányák, anyagnyerő helyek rehabilitációja						
4.3.1.1. Mészköbányák rekultivációja						

5. Települési és épített környezet védelme

A településszerkezet elsősorban „öntevékeny” módon jött létre. A település építményeinek állapota stagnál, illetve romlik. A építmények (lakás, középület, intézmény, út, ipari épület stb.) folyamatos felújítása elmaradt közvetlen környezetével együtt. Ezért jelentős szabályozás szükséges.

A városrendezési terv elkészült, mely szabályozza a település területeinek funkcióját, a beépítés módját stb. A rendezési terv szigorúan figyelembe vette mindazon környezetvédelmi problémákat (levegőszennyezés, zajvédelem stb.) ami a város környezetvédelmi helyzetének javítását eredményezték, melynek eléréséhez a követelmények szigorú betartása szükséges.

Az épített környezet védelmének egyik fontos feladata az építészeti értéket jelentő Wattay - kastély teljes rekonstrukciója, a környezetében lévő – értékes növényzettel bíró - parkkal együtt.

Pomáz városban, az önkormányzat kezelésében található belterületi zöldfelületeken a köztéri bútorok állapota közepes, a növényzet – az önkormányzat lehetőségeiből fakadóan - gondozott. A belterületi zöldfelületek területe - a település nagyságához viszonyítva - minimális, mindössze 6 ha, a belterület 1,4 % - a.

A zöldterületek, parkok helyi vagy természetvédelmi védettséget nem élveznek, védelem alá helyezésüket az önkormányzat nem tervezi. A városban kialakított zöldterületek, un. más célra nem hasznosítható részekben alakultak ki.

A városnak nincs közparkja.

Felbecsülhetetlen értéket képviselnek a Duna-Ipoly Nemzeti Park gyep-, rét- és erdőterületei, ezek országos védelem alatt állnak. Értékes zöld- és vízfelületei, valamint azok természeti értékei nagyobb odafigyelést igényelnek.

A település-egészségügyi feladatok között szereplő feladatok ellátása a – városüzemeltetési feladatok kivételével – a szolgáltatók által - szervezett

formában történik. Az ivóvíz ellátást, hulladékgyűjtést, szennyvízelvezetést, tisztítást szakirányú szolgáltató végzi, bekapcsolódva a fejlesztések, kivitelezések munkáiba.

A lakosság közvetlen környezetét érintő és az ott tartózkodásban meghatározó szerepet betöltő környezet-ismerettel kapcsolatos tudatformálás a szokványos, médián keresztüli információáramlás hiányos.

Az önkormányzat a környezetvédelem részét képező feladatcsoportokhoz tartozó helyi rendeletek közül csak a köztisztasági helyi rendeletet alkotta meg.

Hatáskör / jelleg

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
5.1. Települési környezet tisztasága						
5.1.1. Közterületek tudatos tisztántartása						
5.1.2. Nyíltvizek rendezése (Dera patak, Barát patak, Sicombria patak, Susnyár száraz ér, Nádas-tó Dera-patak)						
5.1.3. Köztéri hulladékok szervezett elszállítása						
5.2. Zöldfelület - gazdálkodás						
5.2.1. Települési zöldfelületek és természeti környezet						
5.2.1.1. Meglévő zöldterületek rendezése						
5.2.1.2. Közparkok kialakítása (Klissza Szelistye. Predobrodich dűlő)						
5.2.1.3. Kastély park helyreállítása						
5.2.1.4. Emléktemető kialakítása						
5.3 Turisztika						
5.3.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása						
5.3.2. Kerékpárút kiépítése						
5.4. Épített környezet védelme						
5.4.1. Településközpont rekonstrukciója, alközpontok kialakítása.						
5.4.2. Kastély park helyreállítása						
5.4.3. Emléktemető kialakítása						
5.5. Környezet - egészségügy						
5.5.1. Lakossági parlagfű irtó akciók szervezése						
5.6. Rendeletek vizsgálata						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
5.1. Települési környezet tisztasága							
5.1.1. Közterületek tudatos tisztántartása							
5.1.2. Nyíltvizek rendezése (Dera patak, Barát patak, Sicombria patak, Susnyár száraz ér, Nádas-tó Dera-patak)							
5.1.3. Köztéri hulladékok szervezett elszállítása							
5.2. Zöldfelület - gazdálkodás							
5.2.1. Települési zöldfelületek és természeti környezet							
5.2.1.1. Meglévő zöldterületek rendezése							
5.2.1.2. Közparkok kialakítása (Klissza Szelistye. Predobrodich dűlő)							
5.2.1.3. Kastély park helyreállítása							
5.2.1.4. Emléktemető kialakítása							
5.3 Turisztika							
5.3.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása							
5.3.2. Kerékpárút kiépítése							
5.4. Épített környezet védelme							
5.4.1. Településközpont rekonstrukciója, alközpontok kialakítása.							
5.4.2. Kastély park helyreállítása							
5.4.3. Emléktemető kialakítása							
5.5. Környezet - egészségügy							
5.5.1. Lakossági parlagfű irtó akciók szervezése							
5.6. Rendeletek vizsgálata							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
5.1. Települési környezet tisztasága						
5.1.1. Közterületek tudatos tisztántartása						
5.1.2. Nyíltvizek rendezése (Dera patak, Barát patak, Sicombria patak, Susnyár száraz ér, Nádas-tó Dera-patak)						
5.1.3. Köztéri hulladékok szervezett elszállítása						
5.2. Zöldfelület - gazdálkodás						
5.2.1. Települési zöldfelületek és természeti környezet						
5.2.1.1. Meglévő zöldterületek rendezése						
5.2.1.2. Közparkok kialakítása (Klissza Szelistye. Predobrodich dűlő)						
5.2.1.3. Kastély park helyreállítása						
5.2.1.4. Emléktemető kialakítása						
5.3 Turisztika						
5.3.1. Gyalogos turista útvonalak helyreállítása						
5.3.2. Kerékpárút kiépítése						
5.4. Épített környezet védelme						
5.4.1. Településközpont rekonstrukciója, alközpontok kialakítása.						
5.4.2. Kastély park helyreállítása						
5.4.3. Emléktemető kialakítása						
5.5. Környezet - egészségügy						
5.5.1. Lakossági parlafű irtó akciók szervezése						
5.6. Rendeletek vizsgálata						

6. Hulladékgazdálkodás

Pomázon a *kommunális hulladék* szervezett gyűjtése megoldott. A belterületen található háztartások mindegyike bevont a szervezett hulladékgyűjtésbe.

A Szentendrei Jarosi Szolgáltató Rt. végzi a szervezett hulladékgyűjtést, havi 4 alkalommal, ami havonta 420 t hulladék gyűjtését és elszállítását jelenti.

A hulladék a bicskei hulladéklerakó-helyre kerül. Üzemeltetője a Rumpold Kft. A szeméttelep engedéllyel rendelkezik, kapacitása, mintegy 10 évig tartó működést jelent, melyhez az önkormányzatnak szerződése van.

A város hulladékgazdálkodási programmal nem rendelkezik.

Szelektív gyűjtés illetve lerakás a településen még nincs, az iskola szervezésével és a diákok segítségével a településen alkalmasszerűen papírgyűjtési akciók történnek.

A szervezett hulladékgyűjtésnek és az évenkénti egyszeri történő lomtalanításnak köszönhetően az illegális hulladéklerakás jelentős problémaként a településen időszakosan jelentkezik.

Mindezen túl a Dera-patak medrébe is kerülnek különböző hulladékok (gépkocsi és háztartási tartozékok, építési hulladékok).

Települési hulladékként kezelt egyéb hulladék:

Az egészségügyi hulladékok elégetése jogszabályban meghatározott.

Az építési törmelék a szentendrei szeméttelpre, vagy illegális helyre kerül.

Ipari hulladék.

Az iparterületeken és intézményeknél keletkező hulladék gyűjtése 24 db 3 m³-s konténerrel történik, havi egyszeri ürítéssel.

Mezőgazdasági hulladék:

- szilárd hulladék komposztálása egyénektől függően történik.
- állattartás minimális a városban, mellyel kapcsolatos követelményeket helyi rendeletben szabályozni kell,

POMÁZ Város környezetvédelmi programja

- a mezőgazdasági zöldhulladék kezelését a környezetvédelmi rendelete szabályozza. Eszerint a mezőgazdasági zöldhulladék ártalmatlanításáról komposztálással, vagy elszállítással kell gondoskodni.

Veszélyes hulladék: a lezárt hulladéklerakó területén van.

A település köztisztasági ellátása részben – lehetőségeihez mérten - jó.

A településben található, több mint 2400 zárt szennyvíztárolóból, mintegy 1000 szikkasztó.

A szippantott szennyvíz mennyisége 10.000 m³/év.

A derítóből szippantós kocsival szállítják a szennyvizet a szentendrei szennyvíztisztítóba.

A város területén a kommunális hulladék szervezett gyűjtése 100 %-ban megoldott. A belterületeken található háztartások 100 %-ánál történik gyűjtés, havi négy alkalommal. A hulladékot a lakosság hulladékgyűjtő edényekben gyűjti.

Szelektív gyűjtés illetve lerakás még nincs

A keletkező hulladékot a bicskei hulladéklerakóba szállítják.

Hatáskör / jelleg

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
6.1. Hulladékgazdálkodási tervek készítése						
6.2. Kommunális hulladék összegyűjtése és környezetvédelmi követelmények szerinti ártalmatlanítása						
6.2.1. Szelektív hulladékgyűjtés beindítása						
6.2.2. A települési és a mezőgazdasági zöldhulladék, illetve bio (szerves) hulladék lakossági komposztálásának elősegítése						
6.2.3. Döngút megszüntetése és új létesítése						
6.3. Illegális hulladéklerakók megszüntetése, illetve az illegális hulladéklerakás csökkentése, a területek rekultiválása						
6.4. Lomtalanítás szervezése évi két alkalommal.						
6.5. A helyi rendelkezések és szabályzatok módosítása (jogalkotás)						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
6.1. Hulladékgazdálkodási tervek készítése							
6.2. Kommunális hulladék összegyűjtése és környezetvédelmi követelmények szerinti ártalmatlanítása							
6.2.1. Szelektív hulladékgyűjtés beindítása							
6.2.2. A települési és a mezőgazdasági zöldhulladék, illetve bio (szerves) hulladék lakossági komposztálásának elősegítése							
6.2.3. Döngút megszüntetése és új létesítése							
6.3. Illegális hulladéklerakók megszüntetése, illetve az illegális hulladéklerakás csökkentése, a területek rekultiválása							
6.4. Lomtalanítás szervezése évi két alkalommal.							
6.5. A helyi rendelkezések és szabályzatok módosítása (jogalkotás)							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
6.1. Hulladékgazdálkodási tervek készítése						
6.2. Kommunális hulladék összegyűjtése és környezetvédelmi követelmények szerinti ártalmatlanítása						
6.2.1. Szelektív hulladékgyűjtés beindítása						
6.2.2. A települési és a mezőgazdasági zöldhulladék, illetve bio (szerves) hulladék lakossági komposztálásának elősegítése						
6.2.3. Döngkút megszüntetése és új létesítése						
6.3. Illegális hulladéklerakók megszüntetése, illetve az illegális hulladéklerakás csökkentése, a területek rekultiválása						
6.4. Lomtalanítás szervezése évi két alkalommal.						
6.5. A helyi rendelkezések és szabályzatok módosítása (jogalkotás)						

7. Zaj és rezgés elleni védelem

A közúti személyforgalom okozta zaj-, és rezgésterhelés a településeken jelentős, ami a kerülő útszakaszok megépítésével kerülhetőek el.

A zajforrásokra vonatkozó előírásokat a környezetvédelmi rendeletei tartalmazzák.

Hatáskör / jelleg

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
7.1. Zajtérkép készítése						
7.2. Ipari eredetű zaj és rezgés csökkentése						
7.3. Kerülő utak kiépítése						
7.4. Vasút közlekedésből eredő zaj csökkentése						
7.5. Szolgáltató egységek által kibocsátott zaj ártalmak csökkentése						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
7.1. Zajtérkép készítése							
7.2. Ipari eredetű zaj és rezgés csökkentése							
7.3. Kerülő utak kiépítése							
7.4. Vasút közlekedésből eredő zaj csökkentése							
7.5. Szolgáltató egységek által kibocsátott zaj ártalmak csökkentése							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
7.1. Zajtérkép készítése						
7.2. Ipari eredetű zaj és rezgés csökkentése						
7.3. Kerülő utak kiépítése						
7.4. Vasút közlekedésből eredő zaj csökkentése						
7.5. Szolgáltató egységek által kibocsátott zaj ártalmak csökkentése						

8. Energiagazdálkodás

Az elektromos energia szolgáltatója a térségben az ELMŰ Rt., a gázszolgáltató a Mol-Gáz Rt. a lakosság éves gázfogyasztásának alakulását a I. szakasz részletesen ismerteti.

A közvilágítás korszerűsítés megvalósult a városban, az intézmények energiakorszerűsítési programja összeállítás alatt áll.

Az elektromos ellátás légvezetékkel épült, ami a kisfeszültséggel ellátott területeken – amennyiben városképi szempontból elfogadható – továbbra is javasolt.

Közterületi takarékosági program nem készült, egyes egységeket érintő energiatakarékosági intézkedések történtek (intézményi).

Alternatív energiaforrások hasznosításával nem foglalkoztak a városban.

Hatáskör / jelleg

Magnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
8.1. Energiatakarékosság						
8.1.1. Takarékosági program elkészítése						
8.1.2. Lakossági tájékoztatás az energiatakarékosági lehetőségekről						
8.1.3. Közintézményi energiafelhasználás csökkentése						
8.2. Elektromos ellátás						
8.2.1. Elektromos energiaellátás javítása						
8.2.2. Közterületi energiafelhasználás csökkentése						
8.3. Tűzeléstechnika						
8.3.1. Gázprogram						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
8.1. Energiatakarékosság							
8.1.1. Takarékosági program elkészítése							
8.1.2. Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről							
8.1.3. Közintézményi energiafelhasználás csökkentése							
8.2. Elektromos ellátás							
8.2.1. Elektromos energiaellátás javítása							
8.2.2. Közterületi energiafelhasználás csökkentése							
8.3. Tüzeléstechnika							
8.3.1. Gázprogram							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
8.1. Energiatakarékosság						
8.1.1. Takarékosági program elkészítése						
8.1.2. Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről						
8.1.3. Közintézményi energiafelhasználás csökkentése						
8.2. Elektromos ellátás						
8.2.1. Elektromos energiaellátás javítása						
8.2.2. Közterületi energiafelhasználás csökkentése						
8.3. Tüzeléstechnika						
8.3.1. Gázprogram						

9. Környezet-egészségügy

Az embert körülvevő környezet jelentősen befolyásolja a lakosság egészségi állapotát és életkilátásait. Ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet és ez a kölcsönhatás mind az emberi egészségre, mind a környezetre komoly hatással van.

A vezető halálokok és megbetegedések okai közül elsősorban az életmóddal és a táplálkozással kapcsolatos tényezőket kell kiemelni, de igen jelentősek a környezeti ártalmak, a lakó- és munkahelyi környezet egészségkárosító hatásai is. Nemzetközi felmérések szerint a halálozások 14-16 % - át környezeti hatások indukálta betegségek okozzák.

Az emberi egészség nem csupán a betegség hiányát, hanem a teljes testi, lelki és szociális jólétet jelenti. A lakosság egészségi állapotának javítása, az egészséget támogató környezet kialakítása nemzeti érdekünk. Ennek megvalósítása érdekében szükséges rangsorolni a legfontosabb környezet-egészségügyi problémákat, meg kell fogalmazni a megvalósításhoz szükséges stratégiai elemeket.

A hatékony környezet-egészségügyi oktatás, nevelés, hosszú távon érvényesülő prevenciós eszköz. A tudatformálás, a helyes szokások és magatartásformák kialakítása elengedhetetlen feltétele az egészségi állapot megőrzésének. A nevelés minden szinten - az óvodától a továbbképzésig - igen fontos. Az egyes intézmények által végzett oktatási tevékenységet össze kell hangolni, és hatékonyabbá kell tenni.

Hatáskör / jelleg

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
9.1. Környezet-egészségügyi program kidolgozása						
9.2. A környezet-egészségügyi program megvalósítása a helyi lakosság, civil szervezetek bevonásával						
9.3. Kommunális feladatok ellátása megegyezik az 5. Pontban foglaltakkal.						
9.4. Kommunális feladatok szervezett ellátása						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
9.1. Környezet-egészségügyi program kidolgozása							
9.2. A környezet-egészségügyi program megvalósítása a helyi lakosság, civil szervezetek bevonásával							
9.3. Kommunális feladatok ellátása megegyezik az 5. Pontban foglaltakkal.							
9.4. Kommunális feladatok szervezett ellátása							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
<i>9.1. Környezet-egészségügyi program kidolgozása</i>						
<i>9.2. A környezet-egészségügyi program megvalósítása a helyi lakosság, civil szervezetek bevonásával</i>						
<i>9.3. Kommunális feladatok ellátása megegyezik az 5. Pontban foglaltakkal.</i>						
<i>9.4. Kommunális feladatok szervezett ellátása</i>						

10. Környezeti tudat- és szemléletformálás

Az embert körülvevő környezet jelentősen befolyásolja a lakosság egészségi állapotát és életkilátásait. Ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet és ez a kölcsönhatás mind az emberi egészségre, mind a környezetre komoly hatással van.

A környezetvédelmi célok megvalósításában fontos szerepet – koordináló - tölt be az önkormányzat.

A lakosság aktív részvétele nélkül a környezet-egészségügyi célkitűzéseket nem lehet végrehajtani. Minden ágazat stratégiájába - államigazgatási és önkormányzati szinten egyaránt - be kell építeni a fenntarthatóság elvét. Valamennyi társadalmi, gazdasági döntésnél figyelembe kell venni a természeti értékek megőrzését, az erőforrások takarékos felhasználását.

Szoros együttműködést kell kialakítani a környezet-egészségügyi igazgatási szervek között a hatékonyságának fejlesztése érdekében.

Ez két irányt jelent, a környezetvédelmi területeket, ahol az ok – okozat - megoldás ismert és azok a területek, amelyek a közegészségügyi még ismeretlen területei: levegőminőség és a légúti megbetegedések közötti kapcsolat, az ivóvíz-szennyezők és összetevőinek hatásai, a toxikus és daganatkeltő vegyi anyagok hatásai, a hulladékok minősítésének szempontjai.

A célok megvalósításához szükséges ismereteket minden érintettel meg kell ismertetni és tudatni a közvetlen környezetét és személy szerint, őt illető feladatokat.

Pomáz város intézményeiben, programjaiban kiemelten, mint környezetvédelem nem szerepelt.

A program céljaiban szereplő feladatok megvalósításához elengedhetetlen a lakosság tudatos felkészítése.

Hatáskör / jelleg

Megnevezés	Hatáskör megjelölése			A feladat jellege		
	Országos	Térségi	Települési	Kötelező	Szükséges	Ajánlott
10.1. A lakosság tájékoztatása						
10.2. Környezettudatos nevelés						
10.3. A helyi lakosság, civil szervezetek bevonása a környezetvédelmi feladatokba						

Prioritás / fedezet

Megnevezés	A program prioritása			Forrás fedezet			
	Igen fontos	Fontos	Kevésbé fontos	EU-s	Központi	Megyei	Saját
10.1. A lakosság tájékoztatása							
10.2. Környezettudatos nevelés							
10.3. A helyi lakosság, civil szervezetek bevonása a környezetvédelmi feladatokba							

A program ütemezése

Megnevezés	A feladat elindítása			A feladat jellege		
	2003.	Egy éven belül	2004.	Folyamatos feladat	Rövid távú feladat	Hosszú távú feladat*
10.1. A lakosság tájékoztatása						
10.2. Környezettudatos nevelés						
10.3. A helyi lakosság, civil szervezetek bevonása a környezetvédelmi feladatokba						

Összefoglaló

A város környezetvédelmi céljai között több olyan feladat található, amely

- ❖ kötelező feladat az önkormányzat számára (programok elkészítése), illetve a fejlődés szempontjából fontos (infrastruktúra, parkfenntartás)
- ❖ több ágazati részt érint (hulladéklerakó rekultiválása, kerülő út),
- ❖ egyszeri beruházást (hulladéklerakó rekultiválása, kommunális szervezet létrehozása), illetve folyamatos beruházást (útépítés, csatornázás, parképítés) jelent,
- ❖ elméleti munkával (program elkészítése), illetve jelentős szervezési munkával jár (tájékoztatás),
- ❖ évente ismétlődő munkavégzést jelent (közterület fenntartás, lomtalanítás, pataktisztítás).

Ezekre a csoportok során külön kitértem.

Minden feladat végrehajtása fontos és elengedhetetlen.

Azonban négy meghatározó feladat végrehajtását meghatározónak tartok a város előrehaladását tekintve:

1. **A lezárt hulladék-lerakóhely rekultiválása, mivel minden további fejlesztésre kihatást jelent.**
2. **A másik olyan, több ágazatot érintő és fontos feladat, az úthálózat rekonstrukciója, kerülőút kiépítése.**
3. **A kommunális szervezet létrehozása, ami a város teljes üzemeltetési feladatát ellátja, szakszerű, szervezett módon.**
4. **A negyedik feladat a környezetvédelmi és környezet-egészségügyi tudat-és szemléletformálás beindítása, a helyi jogi háttér megteremtésével együtt.**

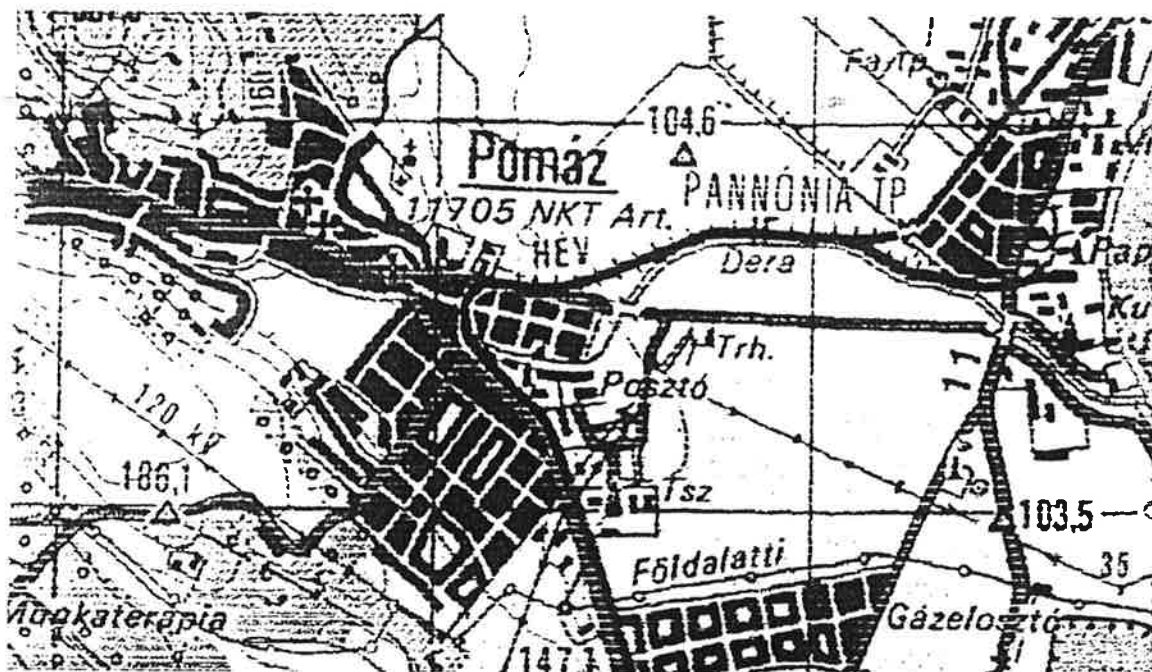
Budapest, 2003. április

IV.
POMÁZ TÉRKÉPEN

Pomáz elhelyezkedése Pest megyében

Pomáz elhelyezkedése Pest megyében

POMÁZ Város környezetvédelmi programja

